De grote en de kleine hengelaar

Cobi Pengel

bron
Cobi Pengel, *De grote en de kleine hengelaar*. Met illustraties van Albert Roessingh. Stichting Projekten Christelijk Onderwijs Suriname, Paramaribo 2010

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/peng002grot01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de gebruiksvoorwaarden.

dbnl digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren

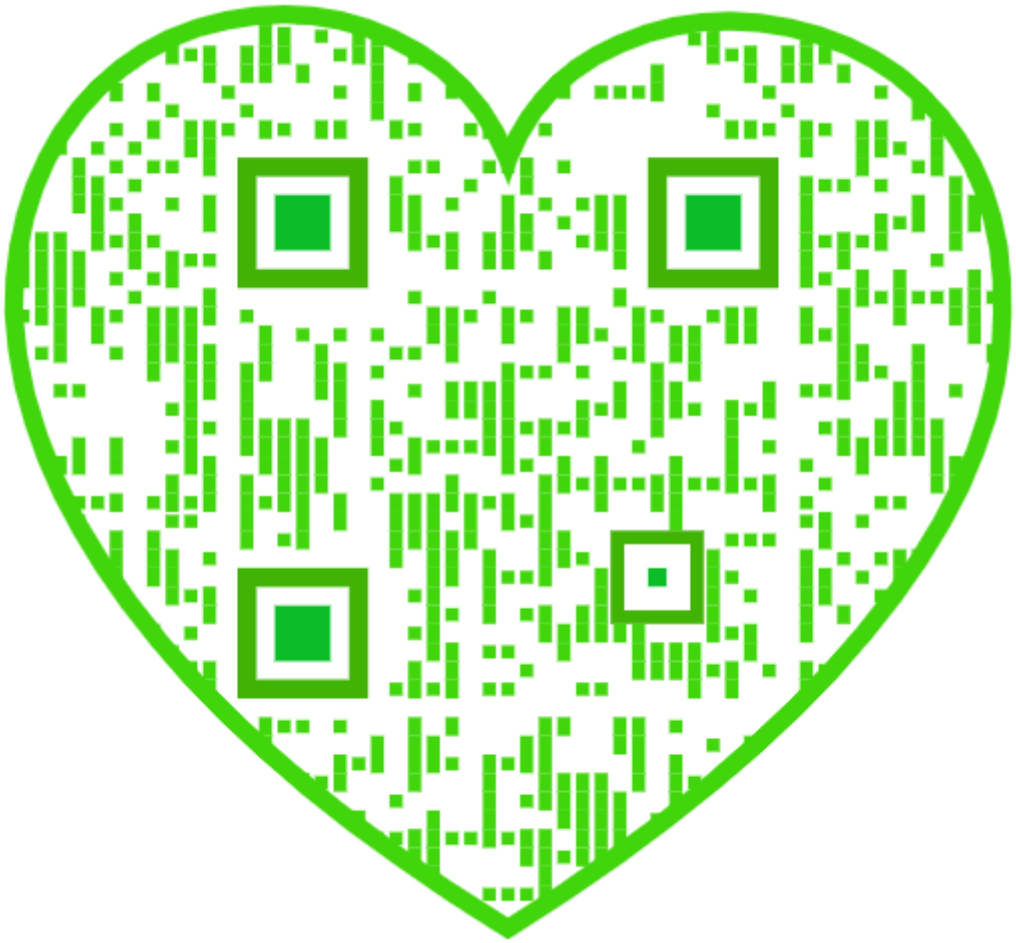

De grote en de kleine hengelaar
Op zoek naar Bradi Bigi Todo[aant.]

Harold is al tien jaar, maar toch wil hij nog graag elke avond voor het slapen gaan door pappa of mamma worden voorgelezen. Rechtop in bed zittend, beleeft hij alle spannende avonturen in de verhalen mee. Harold zelf beleeft ook wel eens iets, maar dat zijn geen echte avonturen. Hij is met zijn ouders enkele malen naar Colakreek geweest en ook een keer naar de vlindertuin in Lelydorp als ze in de stad logeerden.

Met zijn klas heeft hij de Zoo in de Cultuurtuin bezocht. Ook gaat hij vaak hengelen met zijn vader. Ze wonen in het district vlak bij een zwamp. Krobiya vangen ze, die mamma lekker droog bakt en die met brood gegeten worden. Soms vangen ze ook kwikwi, waarvan ze extra smullen als mamma ze stooft in masala.

Leuke belevenissen, dat zeker, maar avonturen zijn het niet. Harold verlangt ernaar eens iets spannends mee te maken. Op een avond in de regentijd heeft hij een gevoel dat het gauw gaat gebeuren.

Het is die avond pappa's beurt om Harold voor te lezen. Omdat het zo regent, fluiten de pikin todo luider dan ooit. Af en toe klinkt er door het eentonige fluiten heen een zwaar, brullend RRRRRR...

Dat komt diep uit de keel van een grotere todo. Harold vindt het gebrul die avond bijzonder luid. Het lijkt wel alsof de grote todo hem iets wil vertellen.

‘Pappa, wat voor todo brult zo?’

Pappa houdt even op met voorlezen en zegt op geheimzinnige toon: ‘Dat is Bradi Bigi Todo die in het bos achter de zwamp woont. Gelukkig horen we hem alleen maar en zien we hem niet, want hij is een monster, zo groot als Bruintje van buurvrouw, ik zou hem niet willen zien.’

‘Ik wel pappa, ik wel’, roept Harold. ‘Bruintje is toch niet zo groot?’

‘Voor een hond is Bruintje misschien niet groot, maar een todo van die grootte’, zegt pappa, ‘nee hoor Harold, die hoef ik niet te zien. Bovendien zou hij best een betoverde prins of prinses kunnen zijn en dan weet je nooit of hij goed of slecht is.

Het is maar goed dat hij ver weg woont. Hij is klaarwakker en brult nu het donker is, maar overdag, als de zon schijnt, slaapt hij.’

Pappa houdt zelf ook van spannende verhalen en hij fantaseert graag met Harold mee. Als het verhaal van die avond uit is, stelt pappa Harold de vraag die na het voorlezen altijd komt en waarop hij altijd hetzelfde antwoord krijgt: ‘En wie zijn wij ook alweer?’

‘Wij zijn de grote en de kleine hengelaar!’

‘YES’ roept Harold daarna luid. Terwijl hij dat roept slaan de grote en de kleine hengelaar met een klinkende klap hun handpalmen tegen elkaar. Harold gaat liggen en pappa doet het licht uit. Voor hij in slaap valt, luistert Harold nog een poosje naar het brullen van Bradi Bigi Todo, die in het bos achter de zwamp woont, die's avonds en's nachts wakker is en overdag slaapt. De todo die even groot is als Bruintje van buurvrouw en misschien wel een betoverde prins of prinses is.

De volgende ochtend is Harold vroeg wakker, eigenlijk te vroeg om op te staan, want het is zondag. Het begint net licht te worden. Toch stapt hij uit bed, poetst zijn tanden en kleedt zich aan. Hij heeft een plan bedacht. Hij is vastbesloten vandaag Bradi Bigi Todo te vinden. Misschien treft hij hem slapend aan en kan hij hem toch bekijken. Wie weet eindigt de tocht die Harold in gedachten heeft wel in een spannend avontuur, net als in een verhaal. Met een beetje geluk kan hij terug zijn als zijn ouders opstaan.

Voorzichtig klimt hij op een stoel om de grendel van de keukendeur weg te kunnen schuiven. Even later staat hij op het erf. Hij loopt langs de

nog slapende manjeboom die midden op het erf staat. De bladeren ritselen zachtjes, de wind laat de manjeboom dromen. Het regent niet meer. Het is heerlijk fris. Maar wat is dat voor vreemds? Het begon toch licht te worden toen hij wakker werd? Nu hij buiten is, lijkt het opeens weer donkerder te zijn. Goed dan, denkt Harold, dan zal de zon zo meteen wel komen. Ik laat me niet tegenhouden door schemering.

Even later stapt hij met zijn stevige bruine benen over de dam langs de zwamp.

Hij draagt zijn pata en zijn pet heeft hij met de klep in zijn nek op zijn zwarte krullen gezet. Boven de zwamp hangt een gordijn van mist. Erdoorheen ziet hij kringen op het water verschijnen. Een kwikwi steekt er nieuwsgierig zijn kop bovenuit.

De zwampvis roept hem toe:

> ‘Kwi kwi kwi
> ik zie ik zie ik zie
> de kleine hengelaar, alleen,
> waar gaat hij zonder hengel heen?’

Wat vreemd! Harold heeft verstaan wat de kwikwi heeft geroepen. Het is al even vreemd als de schemering die maar niet verdwijnt.

In het bos aan de andere kant van de dam keft een krabdagu:

> ‘Kef kef kef
> die Harold heeft wel lef
> zo helemaal alleen,
> waar gaat hij dan wel heen?’

Harold is niet eens verbaasd meer dat hij ook kan verstaan wat de krabdagu keft.

Hij stapt flink door. Al gauw is hij voorbij de zwamp en loopt hij op het bospad.

Het kef..., kef..., kef... van de krabdagu hoort hij regelmatig. Ook aan het kraken van de takken in het bos merkt hij dat de krabdagu met hem meeloopt. Plotseling wordt het gekraak luider, alsof er een groter dier in de buurt is. Er klinkt een luid geknor:

krrr..., krrr..., krrr...

Vlak voor Harolds voeten komt een jonge pingo uit het bos rennen.

‘Krrr..., krrr..., krrr..., ooh..., ooh..., ooh..., ik ben mijn kudde kwijt, ik ben mijn moeder kwijt, ik ben de weg kwijt..., waar is mijn kudde, waar is mijn moeder..., ik kon ze niet bijhouden..., ze liepen zo hard.’ Tranen met tuiten.

Ook dat nog, denkt Harold. De pingo ziet Harold en begint harder te huilen. Harold krijgt medelijden en probeert het varkentje te troosten. Hij haalt zijn zakdoek uit zijn broekzak en geeft die aan de pingo: ‘Asjeblieft bosvarken, huil maar niet, droog je tranen en vergeet vooral niet om je stopcontactneus te snuiten. Als je wil, mag je met mij meelopen. Ik ben op zoek naar Bradi Bigi Todo en wie weet komen we onderweg jouw kudde wel tegen.’ Het bosvarken doet gehoorzaam wat Harold haar gezegd heeft.

‘Dankjewel, dankjewel dat ik met je mee mag lopen jongen, dat is erg aardig van je. Ik voel me nu al een stuk beter, niet meer zo alleen. Als ik mijn moeder en mijn kudde terugvind, ben ik helemaal gelukkig. Mag ik je vragen hoe je heet? Dan hoef ik je geen “jongen” meer te noemen.’

‘Ik heet Harold.’

‘Ik heet Knorremienie, aangenaam kennis met je te maken. Zullen we vrienden zijn?’

Dat wil Harold wel. Het is een vriendelijk dier en hij vindt dat hij haar wel kan vertellen

over zijn zoektocht naar de grote todo.

‘Ik zei al dat ik op zoek ben naar Bradi Bigi Todo. Dat is een reuzentodo’, fluistert hij, ‘die ik tot nu toe alleen nog maar gehoord heb. Gezien heb ik hem nooit.

Maar misschien gebeurt dat vandaag, want ik wil graag weten hoe hij er uitziet.’

‘Dan loop ik met je mee’, fluistert Knorremienie terug. Maar de krabdagu, die zich in het bos verborgen heeft gehouden, hoort wel wat ze zeggen. Met luid gekraak komt hij tevoorschijn.

‘Niet schrikken en niet bang zijn’, keft hij’, ‘ik wil alleen maar vragen of ik ook mee mag. Ik wil die grote todo ook zien. Noem mij maar Kef, aangenaam.’

‘Vooruit dan maar’, zegt Harold’, ‘jij vindt het toch goed Knorremienie?’

Als Knorremienie knikt, vervolgt hij: ‘Dan zijn we dus nu met z'n drieën. Op naar Bradi Bigi Todo!’ Harold loopt voorop, Knorremienie volgt hem en Kef sluit de rij. Het is een wonderlijke kleine optocht in het halfdonkere bos. Komt het door het dichte dak van bladeren dat het maar niet licht wordt? Eigenlijk vindt Harold het best spannend om in de schemering een avontuur te beleven. Bovendien is hij niet alleen. Wie weet treft hij Bradi Bigi Todo nog wakker aan en kan hij met hem praten, al heeft hij het diepe RRRRR sinds hij op weg is gegaan niet meer gehoord. Vandaag blijken de dieren immers te kunnen praten, waarom Bradi Bigi Todo dan niet, denkt Harold.

Plotseling steekt er een zachte wind op. Tegelijk vallen er druppels uit de bladeren van de bomen, alsof de wind hen plagen wil. Ze zien hem niet, maar voelen dat hij er is. Even later horen ze fluisteren: ‘Ik ben Mmanten Winti, de vroege ochtendwind en ik kan je helpen om te vinden wie jij zoekt Harold. Ik ben immers overal, hoewel niemand mij ziet. Maar ik zie alles en iedereen. Ik kan jou en je vrienden naar Bradi Bigi Todo brengen. Ook weet ik waar de kudde van Knorremienie is.’

‘Waar, waar, waar?’ roept Knorremienie luid en ongeduldig.

‘Rustig, rustig, rustig, Knorremientje’, fluistert de vroege ochtendwind door de bladeren, ‘eerst Harolds avontuur. Dat gaan we met z'n vieren beleven. Daarna ben jij aan de beurt. Vertrouw mij maar en volg mij.’

Harold, Knorremienie en Kef kijken omhoog en volgen de richting van de bewegende bladeren.

‘Goed zo’, klinkt het van boven, ‘rustig achter elkaar blijven lopen. Zo komen we over enkele minuten bij Bradi Bigi Todo. Ik kan jullie zeggen dat hij al op jullie wacht. Ik heb hem laten weten dat jullie komen om hem te verlossen.’

‘Te verlossen?’ zegt Harold verbaasd. Nu wil hij alles weten. Het begint op een echt avontuur te lijken. Zou Bradi Bigi Todo werkelijk betoverd zijn?

De wind fluistert verder: ‘Te verlossen uit het grauwe todo-lijf om weer de kleurige zonnevogel te worden die hij eens was.’

‘Maar... maar...’, stottert Harold, ‘hier begrijp ik niets van. Een zonnevogel? Hoe is hij dan een todo geworden?’ Ook Knorremienie en Kef worden steeds nieuwsgieriger.

‘Een vogel van de zon?’ keft Kef.

‘Kan hij vliegen?’ wil Knorremienie weten.

‘Moest hij voor straf op de grond blijven en de hele nacht brulgeluiden maken?’ vraagt Harold zich hardop af.

‘Hohoho, niet zo ongeduldig’, fluistert Mmanten Winti,’ ik zal het jullie allemaal vertellen. Eens was de zonnevogel, Paradisi genaamd, een ijdele vogel die alleen

maar met zijn mooie uiterlijk pronkte en de andere dieren in het bos jaloers probeerde te maken. Hij lachte alle dieren uit die minder mooi waren en at zilveren vissen uit de kreek. Hij zocht de zonnige plekken in het bos op om te proberen de zon te overtuigen dat hij, Paradisi, mooier was dan de zon zelf.

Maar Neef Sibibusi had op een dag schoon genoeg van het voortdurende dyaffen van Paradisi en hij besloot het hem af te leren. Hij begon zo hard te waaien en bracht zoveel regen mee dat de zonnevogel omver geblazen werd toen hij zijn vleugels uitspreidde. Zijn veren raakten helemaal in de war en werden kletsnat.

Neef Sibibusi bulderde: "Jij ijdeltuit! Voortaan blijf jij op de grond. Ik zal jou die ijdelheid afleren. Vanaf nu geen enkel gedyaf meer. De zilveren vissen kun je ook vergeten. Vieze vliegen en muskieten zul je eten. Je zal voor de rest van je leven een bigi todo zijn met een onaangename, brullende stem en lelijke bolle ogen".'

Harold, Knorremienie en Kef kijken geschrokken omhoog naar Mmanten Winti.

Ze kunnen hem nog steeds niet zien, maar ze blijven zijn aanwezigheid voelen en hebben zijn woorden verstaan. Ze houden hun adem in als Mmanten Winti verder vertelt. 'Neef Sibibusi kreeg echter medelijden met de bigi todo die even later verscheen op de plaats waar de zonnevogel was neergevallen, midden in de kreek op een grote platte steen. Hij bulderde niet meer, maar blies, een beetje minder boos: "Als je goed hebt nagedacht over je ijdelheid en ooit weer wil vliegen en mooi zijn in de zon, dan moet je proberen met je gebrul iemand naar je toe te lokken die nieuwsgierig genoeg is om je te komen zoeken. Onderweg vindt die wel een paar reisgenoten om hem te helpen bij zijn zoektocht. Als zij jou, met een versje dat ze zelf moeten bedenken, kunnen laten inzien dat dyaffen verkeerd is, zal ik weer een zonnevogel van je maken".'

Harold is diep onder de indruk van wat Mmanten Winti verteld heeft. Hij is slim genoeg om te begrijpen dat hijzelf, Kef, Knorremienie en misschien zelfs ook Mmanten Winti degenen zijn die de lelijke todo weer in de mooie zonnevogel kunnen helpen veranderen. Een zonnevogel die niet ijdel meer is en niet meer spot met de minder mooie dieren die niet kunnen vliegen en geen zilveren vissen kunnen vangen.

Mmanten Winti zwijgt nu en wacht af wat er gebeuren zal. Harold, Knorremienie en Kef voelen dat zij Mmanten Winti, Neef Sibibusi en vooral Paradisi niet mogen teleurstellen.

'Goed Mmanten Winti', zegt Harold, 'we gaan het proberen. Breng ons naar Bradi Bigi Todo.'

Mmanten Winti beweegt zich ruisend, maar onzichtbaar voort door de druipende bladeren en leidt hen naar een ondiepe kreek een eindje verder het bos in. Het wordt langzaam helemaal donker. Plotseling hoort Harold het bekende RRRRR. Het lijkt wat vrolijker te klinken. En daar zit hij dan: midden in de kreek op een grote platte steen, in het dunne lichtstraaltje van de morgenster. Even groot als Bruintje van buurvrouw en als Kef. Wat een enorme todo! Knorremienie en Kef kruipen weg achter Harolds rug. Harold is geen moment bang. Eindelijk beleeft hij zijn grote avontuur.

'Dag Bradi Bigi Todo', zegt hij dapper.

'Wat brrrabbel je daarrr...?' brult de todo. 'Ik wil helemaal geen todo zijn en zekerrr geen Brrradi Bigi Todo! Eigenlijk is het een wonderrr dat je me geen Bollie Brrradi Bigi Todo noemt, vanwege de afschuwelijke bolle ogen die bij het lichaam horen waarin ik opgesloten zit!'

'Pardon, pardon', zegt Harold gauw, 'ik dacht dat je zo heette, maar als je het niet prettig vindt, zal ik je niet meer zo noemen.'

‘Wij’, zegt Harold als de todo zwijgt, ‘dat zijn Knorremienie die haar kudde kwijt is, krabdagu Kef en ik zijn gekomen om een versje te bedenken zodat je weer Paradisi de zonnevogel kunt worden en kunt vliegen en van de zon genieten en zilveren vissen eten. Mmanten Winti heeft ons bij je gebracht en verteld wat Neef Sibibusi

met je heeft gedaan. Wij willen je graag helpen.'

'RRRRRR, RRRRR, bedenk dan vlug een verrrsje. Ik vind het vrrreselijk om een todo te zijn. Ik heb errr meerrr dan genoeg van. RRRRR. Ik wil grrraag weerrr vliegen en zilverrren vissen vangen. Ik zal me voorrrtaan beterrr gedrrragen zodat ik geen strrraf meerrr krrrijg voorrr mijn ijdelheid. RRRRR. Ik beloof dat ik nooit meerrr zal dyaffen. RRRRR.'

'Goed zo', zegt Harold en Mmanten Winti fluistert ook dat het goed is. De bladeren boven het drietal en boven de todo op de steen bewegen instemmend.

'En nu dus het versje', zegt Harold tegen zijn reisgenoten. 'Ik zal beginnen en jullie moeten me helpen om het af te maken. Misschien helpt Mmanten Winti ons ook wel.'

Na even te hebben nagedacht begint Harold:

> 'Een ijdele vogel die de mooiste wou zijn,
> deed minder mooie dieren soms pijn.'
> 'Hij lachte ze uit,
> die ijdeltuit' (keft Kef).
> 'Hij spreidde zijn vleugels in de zonnestralen,
> ging zilveren vissen'... (probeert Knorremienie),
> 'uit de kreken halen'(vult Harold aan).

Hoewel nog steeds fluisterend, maar toch verstaanbaar voor iedereen, maakt Mmanten Winti het versje af:

> 'Hij hield van zichzelf alleen
> en niet van de dieren om hem heen.'

'Dat is een mooi versje Harold', fluistert Mmanten Winti blij, 'denk je dat Paradisi nu begrijpen zal dat hij andere dieren die niet zo mooi zijn als hij en niet kunnen vliegen, verdriet heeft gedaan met zijn ijdele gedrag?'

'Vast wel Mmanten Winti', antwoordt Harold. 'Kijk maar hoe stilletjes Bradi Bigi Todo op de steen zit. Hij geeft geen geluid meer. Zijn ogen zijn gesloten. Hij denkt na.'

Kef en Knorremienie knikken ijverig: 'Ja, Paradisi heeft zijn lesje geleerd, hij zal zich voortaan beter gedragen. Laat Neef Sibibusi maar komen.'

En daar komt Neef Sibibusi al aangestormd. Ze horen hem in de verte. Snel komt hij naderbij. Even later klemmen Knorremienie en Kef zich aan elkaar vast om niet weggeblazen te worden. Ze houden hun poten voor hun ogen. Harold wil niets missen. Hij wil alles zien, al waait Neef Sibibusi nog zo hard. Hij weet dat dit het grote moment is, het moment waarop hij al zo lang gewacht heeft. Hij wordt niet teleurgesteld. Als de geweldige kracht van Neef Sibibusi de grote todo op de platte steen bereikt heeft, blijft die doodstil zitten, de ogen nog steeds gesloten. Harold ziet hoe het lelijke grauwe vel van Bradi Bigi Todo als een oude versleten jurk over de dikke kop met de lelijke bolle ogen geblazen en over de kreek heen tussen de bomen geslingerd wordt. Er komen kleuren tevoorschijn en vleugels die zich langzaam en onwennig uitspreiden. En opeens is er zomaar een heldere zonnestraal die door de bladeren van de bomen en de mistige schemering heen de prachtige vogel op de steen weet te vinden. Nog meer zonnestralen volgen, de duisternis verdwijnt en het wordt helemaal licht in het bos. Neef Sibibusi is verdwenen.

Paradisi, de zonnevogel, dankt zijn redders met een diepe buiging. Daarna steekt hij

met een deftig gebaar zijn snavel in het water om een zilveren vis uit de kreek te pakken.

Wat een avontuur beleeft Harold! Het is nog niet afgelopen. In de verte dreunt de grond. Het dreunen komt snel dichterbij. Een hevig gekraak van takken.

‘Mijn kudde..., mijn kudde..., mijn kudde, en oooh..., mijn moeder..., mijn moeder..., mijn moeder’, gilt Knorremienie blij. Door het lawaai dat de kudde maakt is zij nauwelijks te verstaan.

‘Dag Harold, dag Kef, dag Mmanten Winti, dag Paradisi, ik ben weg hoor!’

Knorremienie heeft zich snel aangesloten bij de kudde die in razende vaart in enkele seconden voorbij is. Even later is het doodstil in het bos.

‘Het is de hoogste tijd om naar huis te gaan Harold’, fluistert MmantenWinti in de bomen. ‘Het is nu helemaal licht. Ik breng je en Kef loopt ook mee.’

Daar gaan ze. Harold voorop, Kef achter hem en Mmanten Winti boven hen, ruisend van boom naar boom.

Al gauw lopen Harold en Kef weer op de dam naast de zwamp. Kwikwi steekt opnieuw nieuwsgierig zijn kop boven het water uit. Ook hier is de mist opgetrokken en schijnt de zon. Na een korte groet verdwijnt Kef in het bos en Harold loopt vlug verder naar huis.

Pappa en mamma slapen nog, het is immers zondag. Harold kan dus stilletjes naar binnen sluipen. Hij schuift de grendel op de keukendeur, kleedt zich uit en gaat met een diepe zucht in bed liggen. Dat is me een avontuur geweest! Straks zullen zijn ouders opstaan en kan hij zijn vader alles vertellen. Zal de grote hengelaar hem geloven als hij vertelt dat de brullende Bradi Bigi Todo geen betoverde prins of prinses was, maar een zonnevogel met de mooie naam Paradisi? Zal hij hem niet uitlachen als hij vertelt over Knorremienie, Kef en Mmanten Winti? Zal hij niet denken dat Harold gewoon verzonnen heeft dat Neef Sibibusi de zonnevogel betoverde om hem te leren dat het niet goed is om ijdel te zijn? Misschien niet, misschien wel, zijn pappa is immers zijn vriend. Hij en Harold zijn de grote en de kleine hengelaar en wie weet wil de grote hengelaar wel een keertje mee naar het bos om samen met hem te zien hoe de zonnevogel Paradisi zijn kleurige vleugels uitspreidt en zilveren vissen vangt...

‘Kleine hengelaar, luilak, ben je nog niet wakker?’ De grote hengelaar staat opeens naast Harolds bed. ‘Vooruit, opstaan, het is zondag vandaag, maak je vlug klaar, we zouden toch gaan hengelen? Mamma lust kwikwi vandaag, dus we gaan ons best doen om ze te vangen!’

‘Ja pa, zo direct.’ Maar het klinkt alsof Harold er vandaag niet veel zin in heeft.

Zijn vader moet hem een paar keer roepen om op te schieten.

Het lijkt Harold opeens beter om het verhaal over zijn avontuur maar voor de volgende dag te bewaren.

De grote en de kleine hengelaar
Knorremienie heeft hulp nodig[aant.]

Cobi Pengel, ***De grote en de kleine hengelaar***

Na een goed ontbijt van puntbrood met zoutvlees en thee met veel suiker en melk vertrekken Harold en zijn vader naar de zwamp. Op het erf heeft pappa pieren gediekt. Door de regen waren de vette pieren makkelijk te vinden, pappa hoefde er niet diep voor te graven. De godo was dan ook gauw gevuld. Harold draagt de kurkuru. Met petten op het hoofd tegen de zon en laarzen aan de voeten om in de tokotoko te kunnen staan, beginnen Harold en pappa het middagmaal dat mamma wil klaarmaken, bij elkaar te hengelen. Ze vangen wat krobiya, maar al gauw hebben ze ook genoeg kwikwi. Harold vraagt zich af of de kwikwi die hem heeft gegroet die ochtend, er ook bij is. Het valt pappa op dat Harold wat stil is.

'Waar denk je zo aan, kleine hengelaar?' vraagt hij. 'Is er iets dat je dwars zit?' Het zou gemakkelijk zijn voor Harold om nu met pappa over zijn avontuur te praten, maar hij kan de juiste woorden niet vinden. Hij schudt zijn hoofd en antwoordt pappa dat er niets is.

Mamma maakt die dag niet alleen gestoofde kwikwi in masala, maar er is genoeg om ook nog peprewatra te maken. Mmm... switi! 's Middags gaan pappa en mamma slapen. Harold heeft nog wat lessen te leren.

Het is die avond mamma's beurt om Harold voor te lezen, maar ze ziet dat hij met zijn gedachten niet bij het verhaal is. Harold, die veel van babbelen houdt, heeft vanavond niet veel te zeggen en ook zij vraagt of er iets is dat hem hindert. Harold kan mamma onmogelijk vertellen dat zijn gedachten steeds afdwalen naar Bradi Bigi Todo die Paradisi bleek te zijn, naar Kef en Knorremienie, naar Mmanten Winti en Neef Sibibusi. Wat zou hij graag een van hen, of liever allemaal, nog een keer terugzien. Nadat mamma hem een kus heeft gegeven en het licht heeft uitgemaakt, ligt Harold nog lang na te denken over de wonderlijke gebeurtenissen voor hij in slaap valt.

Hij heeft het gevoel lang en diep geslapen te hebben als hij wakker wordt van een vreemd geluid. Het lijkt alsof er aan het venster gekrabd wordt. Harold stapt uit bed. Slaapdronken loopt hij naar het raam, kijkt naar buiten, maar ziet niets. Toch moet er iets buiten onder het raam zijn, want er wordt weer gekrabd. Een rat? Een awari? Maar dan hoort Harold opeens het bekende: 'Krrr..., krrr..., krrr..., ooh..., ooh..., ooh..., ik ben ze alweer kwijt. Ze liepen weer zo hard. Ik kon ze weer niet bijhouden en toen ik probeerde harder te lopen, ben ik gestruikeld over een dikke tak. Je moet me weer helpen jongen, pardon, niet "jongen" maar "Harold", zo heet je toch? Ik heb mijn ene poot vreselijk bezeerd, ik kan nu bijna helemaal niet meer lopen, snik, snik, snik..., laat staan hard lopen', klinkt het onder Harolds venster.

'Knorremienie, ben jij dat alweer?' zegt Harold verbaasd en nu helemaal wakker. Hij begrijpt uit de woorden van de pingo dat er opnieuw een probleem is. Hij weet dat hij zijn vriendin niet in de steek mag laten.

'Ik kom', zegt hij alleen maar.

Net als de vorige nacht kleedt hij zich snel aan, klimt weer op een stoel om de grendel van de deur te kunnen schuiven en stapt naar buiten. Weer moet hij Knorremienie zijn zakdoek lenen en haar vriendelijk toespreken om haar te laten ophouden met huilen. 'Kom Knorremien', zegt Harold, 'al ben je nog maar een klein bosvarken, je bent veel te zwaar voor mij om te dragen. Je kunt toch wel voorzichtig op drie poten hinken? Dan gaan we samen hulp zoeken in het bos en we zullen je

kudde vast en zeker ook wel vinden. Flink zijn Knorremien, je bent nu niet meer alleen.'

Knorremienie heeft haar tranen gedroogd en haar stopcontactneus gesnoten. Ze geeft Harold zijn zakdoek weer terug. Samen gaan ze op stap. De pingo hinkend op drie poten en Harold die langzaam meeloopt.

‘Denk je dat Mmanten Winti weer zal komen om mij te helpen Harold?’ vraagt Knorremienie aarzelend.

‘Dat denk ik niet’, zegt Harold, ‘het is te vroeg, Mmanten Winti slaapt nog. Hij wordt pas in de vroege ochtend wakker, als het licht begint te worden. We zullen bij iemand anders moeten aankloppen. Ik weet nog niet bij wie, maar we zullen zeker hulp krijgen.’

Ze zijn inmiddels bijna aan het einde van de dam. Ze kunnen het bospad duidelijk zien, want er zijn geen wolken en de sterren verlichten het pad.

Opeens horen ze een doordringend geruis boven zich. Ze zien een grote schaduw op het pad. Harold en Knorremienie schrikken ervan en kijken voorzichtig omhoog. Vlak voor hen landt er een groot vliegend dier met brede vleugels en een kromme snavel. ‘Ik ben Masra Owrukuku’, zegt een strenge stem waarin toch vriendelijkheid klinkt. ‘Wel, wel, wel, een kleine jongen die in zijn bed hoort te liggen en een hinkepinkende pingo, wat doen die midden in de nacht samen in het bos? Dit is onze tijd van leven, de tijd van owrokuku, van krabdagu, van awari en van de andere nachtdieren.’

‘Ja, Masra Owrukuku, dat weten we wel’, zegt Harold een beetje angstig. Knorremienie houdt zich stil. Ze durft niets te zeggen tegen die strenge vogel met zijn brede vleugels die 's nachts blijkbaar de baas is in het bos.

‘Is er misschien een probleem?’ vraagt Masra Owrukuku. ‘Is er iets waarmee ik jullie helpen kan?’

Nu durft Harold Masra Owrukuku uit te leggen wat hun probleem is.

Dat Knorremienie nu al voor de tweede achtereenvolgende nacht haar kudde kwijt is omdat ze de andere bosvarkens niet kan bijhouden. Dat ze, toen ze moeite deed toch harder te lopen, gestruikeld is over een dikke tak en haar poot heeft bezeerd, waardoor ze nu bijna helemaal niet meer kan lopen.

Krassend klinkt de lach van Masra Owrukuku door het stille bos: ‘Cha cha cha, is dat alles? Gelukkig maar dat ik jullie zag lopen en hinkepinken, want daar weet ik echt wel raad op.’

‘Is dat zo, Masra Owrukuku?’ durft Knorremienie nu ook te vragen.‘Kunt u mijn poot genezen zodat ik weer hard kan lopen en kunt u ook zorgen dat ik mijn kudde weer vind?’

‘Zeker kan ik dat’, krast Masra Owrukuku,
‘klein-bosvarken-hoe-heet-je-ook-alweer? Knorrepien of Knorrelien? Wat een rare naam. Maar ik ga jou zeker helpen. Voor het genezen van je poot moeten we bij iemand anders zijn, maar je kudde vind ik vast en zeker.’

‘O, dank u, dank u’, zegt Harold, ‘wat een geluk hebben we weer Knorremien, dat we zo maar iemand gevonden hebben die jou helpen wil. Maar wie gaat Knorremiens poot genezen, als ik dat vragen mag Masra Owrukuku?’ vraagt hij nieuwsgierig. Hij is benieuwd welke geheimen het bos 's nachts nog meer heeft behalve sprekende dieren en een betoverde todo. Als antwoord op Harolds vraag laat Masra Owrukuku een luid gekras horen, waarna er plotseling nog twee uilen ruisend met brede vleugels komen aanvliegen en op het pad landen.

Ze zijn wat kleiner dan Masra Owrukuku.

‘Dit zijn twee van mijn onderdanen’, zegt Masra Owrukuku. Onze toverspreuk is: “Drie kunnen meer dan één”, en die gaan we nu uitproberen.’

De drie uilen stijgen op en bewegen alledrie tegelijk hun brede vleugels met luid geruis op en neer boven de plaats waar Harold en Knorremienie staan.

Op hetzelfde moment valt er een lichtstraal door de bomen die zo fel is dat Harold en Knorremienie hun ogen moeten sluiten.

‘Masra Owrukuku en je twee onderdanen, hebben jullie mij geroepen? Hebben jullie mij nodig?’ klinkt een hoge, zangerige stem. ‘O, ik weet het al, ik voel al wie mijn hulp nodig heeft.’

‘Dat is Fine Faya Fee’, fluistert Masra Owrukuku die met zijn onderdanen weer op het pad geland is, ‘haar licht en haar warmte kunnen de poot van Knorremienie genezen.’ Tegelijkertijd voelt Knorremienie een heerlijke, troostende warmte door haar poot stromen. De pijn verdwijnt.

‘Een wonder Harold, een wonder’, fluistert ze blij, ‘het doet helemaal geen pijn meer, ik kan weer gewoon staan.’

Voorzichtig doen Harold en Knorremienie hun ogen open. Het verblindende licht is weg, Masra Owrukuku's onderdanen zijn weg, alleen Masra Owrukuku zelf is er nog. ‘Zien jullie wel? De helft van het probleem is al opgelost. Nu de andere helft nog. Daar moeten jullie me even de tijd voor geven. Wacht hier op mij, dan ga ik je familie zoeken, Pienelien. De kudde slaapt nu ergens op een open plek in het bos, dus ik zal ze met mijn scherpe ogen gemakkelijk kunnen vinden.’

Ruisend vliegt Masra Owrukuku weg. Lang hoeven ze niet te wachten. Na enkele minuten is hij al terug.

‘Cha cha cha', klinkt zijn krassende lach boven hen’, ‘ik had ze zo gevonden. Ze slapen lekker op de koele aarde van een halfdroge zwamp niet ver hier vandaan. Ik breng je er meteen heen, bosvarken-met-je-rare-naam! De andere helft van je probleem is zo goed als opgelost.’

Harold slaakt een zucht van verlichting. Wat is hij blij dat hij zijn bosvarkenvriendin niet in de steek heeft gelaten, dat hij geen moment geaarzeld heeft om met haar mee te gaan. Alweer beleeft hij een avontuur! Deze keer ontmoet hij een sprekende, hulpvaardige uil, een uil die bovendien de toverkracht bezit om Fine Faya Fee op te roepen die met haar licht en haar warmte Knorremienies poot genezen heeft. ‘Klim maar op mijn rug Knorrepien’, krast Masra Owrukuku, ‘gelukkig ben je nog maar een kleine Pien en ik ben een grote sterke uil, dus ik kan je best dragen. Ik breng je er wel even heen. Ik zal op de grond komen zitten.’

‘Dag Harold, bedankt dat je bent meegegaan, ik ga weer naar mijn moeder en mijn kudde, ik ben weg hoor!’ roept Knorremienie terwijl ze op de rug van Masra Owrukuku klimt.

Nadat hij Harold heeft gezegd meteen naar huis te gaan, stijgt grote Masra Owrukuku met kleine Knorremienie op.

Harold loopt vlug terug naar huis. Geen Kef deze keer en ook geen kwikwi. Die is waarschijnlijk in de masala of in de peprewatra terechtgekomen. Vlug gaat hij het huis binnen, schuift de grendel weer voor de deur, kleedt zich uit en gaat voldaan slapen. Nu heeft hij pappa morgen nog meer te vertellen.

De grote en de kleine hengelaar
Kef geeft een feest[aant.]

Als Harold de volgende ochtend opstaat om naar school te gaan, lijkt het, net als gisteren, allemaal een droom te zijn geweest. Toch twijfelt hij. Knorremienie was er alweer en ze had hetzelfde verhaal. Voor de tweede maal was ze haar kudde kwijt. Krabdagu Kef, Bradi Bigi Todo die eigenlijk Paradisi was, Kwikwi, Mmanten Winti en Neef Sibibusi hadden zich deze keer niet laten zien of horen. Maar voor hen waren er andere dieren in de plaats gekomen: Masra Owrukuku en zijn onderdanen die de lichtfee Fine Faya Fee hadden geroepen en Fine Faya Fee zelf, die Knorremienies poot met licht en warmte genezen kon. Harold weet niet meer wat hij ervan denken moet. Hij besluit om beide verhalen die avond toch maar aan zijn vader te vertellen.

Die houdt immers net zo veel van sprookjes en van avonturen als hijzelf. Ze hebben een bijzondere band met elkaar, want behalve vader en zoon en behalve de grote en de kleine hengelaar zijn ze ook vrienden. En vrienden moeten elkaar alles kunnen vertellen, vindt Harold.

'Pappa, ik heb nu al twee nachten een sprookje gedroomd', begint Harold als zijn vader hem die avond komt voorlezen. 'Of eigenlijk weet ik niet zeker of ik het gedroomd heb of dat ik het allemaal echt beleefd heb. Het leek eigenlijk geen droom, maar het kan ook niets anders zijn als ik er goed over nadenk.'

Het voorlezen gaat die avond niet door, want Harold geeft zijn vader een uitgebreid verslag van de twee avonturen die hij beleefd of gedroomd heeft.

Als hij uitgesproken is, zegt pappa: 'Harold, ik vind je verhalen gewoonweg grontapu! Toen ik zo jong was als jij, had ik vaak zulke dromen. O, wat heb ik veel beleefd, vaak vele nachten achter elkaar. Ik zou er wat voor over hebben als zoiets ook nu nog eens met mij gebeurde.'

'Echt waar pappa? Meen je dat? Dus je gelooft me? Je denkt niet dat ik het maar verzonnen heb?'

'Nee, kleine hengelaar, je bent een echte zoon van de grote hengelaar, we zijn vrienden, dat weet je toch? En weet je wat? Ik kom vanavond gezellig bij jou slapen. Ik leg het mamma wel uit, ze zal het begrijpen. De kleine en de grote hengelaar slapen vanavond samen. Wie weet, beleven we vannacht dan ook samen een avontuur.' De handpalmen worden met een flinke klap tegen elkaar geslagen en 'YES' roepen beiden.

Harold heeft nog niet zo lang geslapen als pappa hem voorzichtig wakker maakt. 'Harold', fluistert hij, 'hoor je dat keffen in de verte?' Harold is meteen wakker. 'Dat is mijn vriend Kef, pappa', fluistert hij terug.

Ze blijven luisteren. Het keffen komt dichterbij, het lijkt naar het huis toe te komen. Er zijn andere geluiden: het fluiten van de pikin todo, het sjirpen van de krekels, af en toe het tikken van regendruppels op het dak, de nachtwind die langs het venster strijkt. Maar het keffen klinkt er duidelijk bovenuit en het komt steeds dichterbij. 'Kef..., kef..., kef...', klinkt het heel duidelijk, nu onder het venster.

'Kom Harold, opstaan', zegt pappa. 'Je vriend Kef roept je. Ik ben er zeker van dat er een nieuw avontuur wacht en deze keer gaan we samen.'

Vlug kleden ze zich aan en even later staan ze buiten. En jawel: op het erf wacht Kef al op hen.

'Dit is mijn pappa, Kef', zegt Harold. Maar dat had Kef al begrepen.

‘We moeten opschieten, het is de hoogste tijd, we hebben geen minuut meer te verliezen’, keft hij.

‘Wat bedoel je, Kef? Waarvoor is het de hoogste tijd? vraagt Harold.

Pappa houdt zich stil. Hij ontmoet Kef pas voor de eerste keer, terwijl Harold en krabdagu Kef al vrienden zijn.

‘De hoogste tijd’, herhaalt Kef, ‘er is geen minuut te verliezen. Jullie worden verwacht op mijn grote feest. Ik ben jullie komen halen. Je pappa is ook welkom, maar alleen omdat hij jouw vader is.’

‘Bedankt, Kef’, zegt Harold, ‘maar vertel me nu eerst eens wat meer. Wat voor feest wordt er gevierd?’

‘Dat vertel ik wel terwijl we naar het bos lopen’, antwoordt Kef. En zo gaan ze op stap. Kef voorop, Harold volgt hem en daarna zijn vader. Kef begint te vertellen. ‘Ik geef een feest voor alle bewoners van het bos’, keft hij. ‘Maar ik heb besloten dat de grote en de kleine hengelaar, die zo dicht bij het bos wonen, er ook bij mogen zijn. Met jou hebben enkele van ons al kennis gemaakt, Harold. Maar ik weet dat jij en je vader vrienden zijn, dus daarom vind ik dat hij er ook bij hoort.’

‘Dat is aardig van je, Kef’, zegt pappa nu, ‘bijzonder aardig. Sinds ik zo jong was als Harold, heb ik geen avontuur meer beleefd. Ik ben dus blij dat ik ook ben uitgenodigd.’

Pappa gaat nu naast Harold lopen en ze houden eikaars hand vast. Beiden zien verlangend uit naar wat er zal gaan gebeuren. Plotseling vlamt er een fel licht tussen de bomen op. Harold en pappa moeten elkaar loslaten om hun ogen met hun handen te bedekken.

‘Dat moet Fine Faya Fee zijn pappa’, fluistert Harold opgewonden.

‘Ik heb het begrepen’, fluistert pappa terug.

‘Ik zal mijn licht wat zwakker maken, zodat jullie mij kunnen zien’, klinkt de hoge, zangerige stem. Harold en pappa pakken elkaar weer bij de hand. Ze zien een warmrood schijnsel dat het bos prachtig verlicht.

‘Vannacht ben ik de feestverlichting’, horen ze Fine Faya Fee zeggen.

Even later zien Harold en pappa zowaar Paradisi, de zonnevogel verschijnen.

Hij spreidt zijn kleurige vleugels uit in Fines warmrode licht. Paradisi vindt het licht van Fine Faya Fee even mooi als dat van de zon.

Er klinkt luid gekraak in de struiken onder de bomen.

‘O nee’, roept Harold, ‘niet weer! Knorremienie, kom me niet vertellen dat je voor de derde keer je kudde kwijt bent!’

‘Krrr..., krrr..., krrr..., nee, o nee’, knort Knorremienie, want zij is het werkelijk, ‘ik ben inmiddels een nachtje ouder Harold. Ik heb al geleerd om de kudde bij te houden. Mijn familie slaapt hier vlakbij, maar het zou een beetje te druk worden als ik iedereen meegenomen had. Daarom ben ik maar alleen gekomen. Kef heeft me uitgenodigd. Wat gaat er eigenlijk gebeuren, Kef?’

‘Dat zul je gauw genoeg zien, Knorremienelienepien’, rijmt krabdagu Kef.

‘Dit is Knorremienie, pappa’, zegt Harold.

‘Het zou niemand anders kunnen zijn’, lacht pappa. ‘Aangenaam kennis met je te maken, Knorremienie.’ En plagend zegt hij: ‘Ik merk dat je deze keer geen zakdoek nodig hebt.’

‘Chri..., chri..., chri’, giechelt de pingo knorrend, ‘je hebt alles aan je vader verteld Harold! Geen bezwaar hoor, maar dat ik huilde, dat kon je toch verzwegen hebben? Ik schaam me dood,... chri..., chri..., chri...’

Inmiddels zijn er ook een heleboel knipperende vuurvliegjes verschenen die overal in het bos Fine Faya Fee helpen om de feestverlichting nog mooier te maken.

Dan klinken er krachtige vleugelslagen. Masra Owrukuku en zijn onderdanen zijn aangekomen.

‘Wie ontbreken er nog?’ vraagt Masra Owrukuku op strenge, maar toch vriendelijke toon. Er nadert een zacht ruisen door de bladeren van de bomen. Uit het ruisen klinken woorden: ‘Ik ontbrak nog, Masra Owrukuku, maar nu niet meer. Ik ben wakker geworden door de drukte en het feestelijke licht in het bos.’ Het is Mmanten Winti. ‘Ik sliep nog, maar ik wil er zo graag bij zijn. Kan iemand mij vertellen wat er precies gaat gebeuren?’

Niemand kan Mmanten Winti antwoord geven. Harold en zijn vader niet, Fine Faya Fee niet, Paradisi niet, Knorremienie niet, Masra Owrukuku en zijn onderdanen niet en zelfs Kef niet, die eigenlijk de enige is die alles over het feest weet. Want... er vliegt plotseling een razende storm door het bos die een hevige regenbui meebrengt. De storm blaast iedereen omver. Zelfs Fines warme licht wordt gedoofd. Het wordt koud en donker in het bos. De regen maakt alle feestgangers kletsnat... het is Neef Sibibusi. Zijn boze stem buldert: ‘Dat komt ervan als ik niet uitgenodigd word voor het feest... boehhh... oeiii... ik zal zelf wel een feest geven, ik blaas jullie allemaal ver weg, weg uit het bos jullie allemaal. Boehhh... oeiii... jullie feest gaat niet meer door, het is nu mijn bos en mijn feest, jullie feest gaat niet meer door, weg uit mijn bos..., weg uit mijn bos..., weg uit mijn bos..., worden jullie maar nat..., worden jullie maar nat..., worden jullie maar nat...’

Harold hoort de laatste woorden als een echo, heel in de verte...

Hij schudt zijn vader wakker: ‘Pappa, pappa, het stormt en het regent, ik hoor de zinkplaten op het dak schuiven en we hebben het raam opengelaten, de vloer zal kletsnat geworden zijn!’ Verschrikt springt pappa uit bed om het raam te sluiten. ‘Ik zal een dweil en een emmer halen, blijf jij in bed Harold. We maken mamma niet wakker. Ik zal de boel wel opruimen.’

Pappa maakt het licht aan en als het naar binnen gewaaide regenwater is opgedweild, komt hij op de rand van Harolds bed zitten. Ze glimlachen, geven elkaar een knipoog en slaan de handpalmen met een forse beweging tegen elkaar. Het ‘YES’ klinkt gelijktijdig uit beide monden.

‘Bedankt, kleine hengelaar van me, bedankt dat ik je droomvrienden mocht leren kennen. Het was grontapu. Een echt avontuur.’

En terwijl hij zich naar Harold toebuigt, fluistert pappa in zijn oor: ‘Alleen is het jammer dat het feest niet is doorgegaan! Misschien een volgende keer?’

Meneer Jonathan Vogelman[aant.]

Cobi Pengel, ***De grote en de kleine hengelaar***

Meneer Jonathan is een van die mensen aan wie je moeilijk kunt zien hoe oud ze zijn. Zijn langzame manier van lopen is die van een niet meer jonge man. De ouders van de kinderen in de buurt waar hij woont, weten te vertellen dat hij, toen zij klein waren, er eigenlijk precies zo uitzag als nu. Slank, niet lang, een glimmend kaal hoofd met alleen aan de zijkanten en boven zijn korte nek wat pluizig haar, toen zwart, nu grijs. Zijn wenkbrauwen zijn dik en borstelig en hebben dezelfde kleur als zijn hoofdhaar. Ook uit zijn neus en uit zijn grote oren groeien plukjes haar. Zijn gezicht is altijd netjes glad geschoren. De kapper waar meneer Jonathan zijn weinige haar af en toe laat bijwerken, heeft wel eens verteld dat ook zijn wenkbrauwen en de haren die uit zijn oren en neus groeien regelmatig worden bijgeknipt. Donkere ogen heeft hij, die dwars door de mensen heen kijken, een forse, een beetje gebogen neus, een vriendelijke mond en een kin met een kuiltje. Spraakzaam is hij niet.

Meneer Jonathan woont alleen. Een gezin heeft hij nooit gehad, wat niet betekent dat hij eenzaam is. Zijn grootste liefde gaat niet uit naar de mensen, maar naar de dieren. Het geblaf van zijn honden houdt de buren 's nachts nogal eens uit hun slaap en ook het hanengekraai dat de mensen al voor dag en dauw wekt, kan vooral op vrije dagen, als men wil uitslapen, wel eens hinderlijk zijn, maar ach... van meneer Jonathan verdraagt men het. Hij is een goed mens die niemand kwaad doet en hij hoort gewoon bij de buurt. Achter op zijn erf wonen twee varkens die Happy en Lucky heten. Ook alle honden hebben trouwens namen, maar die kunnen de mensen niet onthouden, omdat het er zo veel zijn. De deur van het hok van Happy en Lucky staat altijd open, zodat het dikke tweetal zich vrij tussen de andere dieren kan bewegen. Kippen zijn er natuurlijk ook, zodat de mensen uit de buurt dagelijks terecht kunnen voor verse eieren. Ver van het huis staan bijenkorven en omdat zijn bijen heerlijke honing maken, heeft meneer Jonathan nooit gebrek aan klanten. Ook een zwarte pony, Blaka genaamd, hoort bij zijn ‘dierentuin’. Als de buurtkinderen het vragen, mogen ze af en toe een ritje maken op Blaka's rug.

In de loop der tijd zijn er heel wat dieren gekomen en gegaan. De bijzondere buurman hield er zelfs enkele maanden een kleine kaaiman op na, die hij vissen voerde en liet zwemmen in een groot bekken op het erf, tot groot plezier van de kinderen uit de buurt. Een deel van zijn erf is met verschillende groentesoorten en aardvruchten beplant. Die worden net als de eieren en de honing verkocht. Verder staan er allerlei soorten vruchtbomen op zijn erf die ieder op hun eigen tijd vruchten dragen.

De bordjes op zijn poort wisselen. Die met ‘Eieren te koop’ en ‘Honing te koop’ hangen er altijd. Bordjes met ‘Manje te koop’, ‘Pommerak te koop’, ‘Tomaten te koop’, ‘Advocaat te koop’ zijn afwisselend en vaak tegelijkertijd op de poort te zien. Dat alles levert hem genoeg op om van te kunnen leven.

Op een dag merken de mensen in de buurt dat meneer Jonathan met iets nieuws begonnen is. Nooit eerder had hij belangstelling voor zangvogels gehad.

Waarschijnlijk genoot hij al voldoende van de vogels in zijn vruchtbomen, dacht men. Maar opeens komen er zangvogels. Hij koopt ze in alle dierenwinkels in de stad. Ook de mensen in zijn buurt en die van verder weg biedt hij geld voor hun twatwa, gelebek, rowti, repman, dyak en pikolet. De kooien koopt hij erbij. Zo heeft hij binnen korte tijd een grote verzameling. Iedereen vraagt zich af wat dit nu weer voor een vreemde gewoonte is. Vooral omdat iemand niet lang daarna op het erf een

enorme berg vogelkooien ziet liggen. Zangvogels kopen en dan de kooien op een hoop gooien? Waar zijn de vogels gebleven? Wat heeft hij ermee gedaan? Men vindt het maar gek. Een nieuwsgierige buurvrouw stuurt haar kinderen eropaf.

‘Jenny, snel, ga honing kopen, maar kijk ook goed of je die zangvogels ergens ziet! Claudy, ik heb tomaten nodig om te koken, ga vlug en kijk om je heen naar die vogels die hij gekocht heeft!’

Beide kinderen komen terug met dezelfde boodschap. De zusjes Jenny en Claudy vertellen hun nieuwsgierige moeder dat de zangvogels op het erf tussen de andere dieren rondvliegen.

‘En ma,.sommige zitten op zijn kale hoofd!’

‘Andere hangen aan de plukken haar die uit zijn oren groeien!’

‘Een heleboel zitten in zijn nek en op zijn schouders ma! Ma zou het zelf moeten zien om het te geloven! Als hij loopt, blijven ze gewoon zitten!’

Hun moeder weet niet wat ze ervan denken moet.

‘Vliegen ze dan niet weg? Blijven ze echt zitten?’

‘Ja ma, echt waar ma! Ma moet zelf maar eens gaan kijken!’

En dan bedenkt Claudy: ‘Zullen we meneer Jonathan voortaan “Meneer Jonathan Vogelman” noemen?’

Daar lachen ze alledrie om.

‘Maar niet als hij het hoort hoor’, zegt moeder, ‘want jullie moeten wel altijd respect voor meneer Jonathan blijven houden.’

Na een tijdje is de buurt aan het vreemde verschijnsel gewend.

De vele dierengeluiden die steeds huizen verte horen waren geweest, worden overstemd door het zingen van de zangvogels. Het lijkt alsof ze hun mooiste liederen voor meneer Jonathan Vogelman hebben bewaard.

Op een warme avond kan Jenny niet slapen. Ze is al tweemaal naar beneden gegaan om ijswater te drinken, maar terwijl iedereen in huis al lang in diepe rust is, lukt het haar niet in slaap te vallen. Ze leunt uit het venster aan de kant van meneer JonathanVogelmans erf om wat koelte te zoeken. Het is stil op het grote buurerf. Alles ziet er vredig uit in het maanlicht. De dieren slapen en ook meneer Jonathan Vogelman slaapt. Dat denkt Jenny tenminste... Opeens ziet ze hem tot haar verbazing door de achterdeur naar buiten komen, zoals gewoonlijk omringd door zijn vogels. Ze bedekken zijn kale hoofd, ze zitten op zijn grote oren, in zijn nek en op zijn rug, op zijn armen en benen en zijn kleren. Jenny ziet hoe meneer Jonathan Vogelman met langzame stappen naar het midden van zijn erf loopt waar hij met wijd uitgespreide armen blijft staan. Ze buigt zich nog wat meer naar voren om niets te missen van wat er zich op het buurerf afspeelt. Ze weet zeker dat als ze dit de volgende dag zal vertellen, niemand haar gelooft. Men gaat haar uitlachen en zeggen: ‘Ach Jenny, dat heb je gedroomd!’ Daarom besluit ze om Claudy, met wie ze de kamer deelt, te wekken.

‘Claudy..., Claudy..., word wakker’. Jenny schudt haar zusje door elkaar.

‘Ik heb het gevoel dat er vreemde dingen gaan gebeuren op het erf van meneer Jonathan Vogelman, vlug, word wakker!’

‘Hè... wat? Waarom maak je me wakker? Laat me slapen!’

‘Ik zeg je toch waarom ik je wakker maak, er gebeurt iets vreemds hiernaast! Kom vlug kijken!’ Slaperig komt Claudy uit bed en gaat naast Jenny bij het venster staan. Ze is meteen klaarwakker als ze buurman doodstil in zo'n vreemde houding ziet staan.

‘Het lijkt wel alsof hij ergens op wacht’, fluistert ze.

‘De vogels zijn doodstil. Dat is niet gek 's nachts. Maar ze bewegen ook niet. Je ziet dat ze luisteren. Ze wachten op iets. Ze kijken allemaal naar boven’, fluistert Jenny terug.

Opeens... alsof iemand -onhoorbaar voor de zusjes- ‘NU’ geroepen heeft, beginnen alle vogels tegelijk hun vleugels op en neer te bewegen, terwijl ze hun mooiste liederen laten horen, mooier dan Claudy en Jenny ooit vogels hebben horen zingen. Langzaam, langzaam stijgen de vogels op, samen met meneer Jonathan Vogelman. Jenny en Claudy wrijven in hun ogen, knijpen zichzelf en elkaar in de armen. Nee, ze dromen niet, ze zijn wakker en wat ze zien, gebeurt echt! Hun buurman wordt door zijn vogels opgetild en omhoog gedragen. Het prachtige gezang wordt zachter, steeds zachter, tot meneer Jonathan Vogelman en zijn vogels in een grote wolk verdwijnen en er niet meer uit tevoorschijn komen.

De meisjes zijn enkele minuten stil en dan zegt Jenny eindelijk: ‘Zou hij echt weg zijn? Of zou hij morgen weer gewoon op zijn erf rondlopen?’

‘Morgen?’ zegt Claudy, ‘je bedoelt straks, want het is al bijna ochtend. Hoor maar: de hanen kraaien al. Kom, laten we nog een beetje proberen te slapen voor mamma ons roept om op te staan.’ Ze gaan in bed liggen en vallen in een lichte slaap.

Al gauw worden ze gewekt door de opgewonden kreten van hun moeder die, zoals elke ochtend, verse eieren voor het ontbijt bij meneer Jonathan had willen kopen.

Op haar roepen bij de poort hadden alleen de dieren antwoord gegeven. De honden hadden geblaft, Lucky en Happy waren knorrend komen aanlopen, Blaka had gehinnikt, de hanen hadden nog eens uit volle borst gekraaid en de kippen hadden met luid gekakel laten horen dat ze zoals elke ochtend hun plicht hadden gedaan en voor verse eieren hadden gezorgd. De moeder van Jenny en Claudy had meneer Jonathan Vogelman nergens gezien en ook zijn vogels niet. Eindelijk had ze het gedurfd om de poort open te duwen. Ze was het erf opgelopen en had geroepen: ‘Meneer Jonathan, meneer Jonathan!’ Toen zag ze hem midden op het erf liggen. Al zijn dieren lieten hun stemmen nog steeds horen, maar rondom meneer Jonathan Vogelman zelf heerste er een vredige stilte. Van zijn zangvogels was er niet één te bekennen. Hijzelf lag op zijn rug met zijn armen wijd uitgespreid, de handen geopend.

Het leek alsof hij met dat gebaar de vogels hun echte vrijheid had geschonken.

De glimlach die hem weer een jong gezicht gaf, deed vermoeden dat de donkere ogen iets moois hadden gezien voor ze zich voorgoed hadden gesloten.

Jenny's gevoel dat niemand het vreemde verhaal zou geloven, bleek juist. Iedereen zei dat de zusjes het gedroomd hadden. Maar Jenny en Claudy wisten wel beter: meneer Jonathan Vogelman was die nacht door zijn vogels naar de hemel gedragen.

De vliegers van Viola[aant.]

Dennis had geluk dat het volle maan was op de avond dat hij besloot weg te lopen. Het zou licht zijn buiten. Hij was gewoon naar bed gegaan. De gordijnen van zijn kamer waren dicht, dus de maan scheen niet naar binnen. Maar Dennis wist dat hij er was. De maan zou vannacht zijn vriend zijn, die met hem mee zou gaan en ervoor zou zorgen dat hij de weg niet kwijtraakte. Als de ouderen in huis sliepen, zou hij stilletjes uit zijn bed komen, zijn kleren die al voor de volgende ochtend klaar lagen, aantrekken en stiekem het huis uitsluipen.

Het kwam allemaal doordat hij niet was overgegaan. Hoewel zijn vader en moeder wel vermoed hadden dat hij niet goed gewerkt had, was het toch hard aangekomen: ‘We hebben je gewaarschuwd. Geen huiswerk maken, geen lessen leren, alleen maar aan voetballen en aan spelen denken, nu zie je wat ervan gekomen is!’

Boos waren ze en Dennis moest toegeven dat ze gelijk hadden. Hij zou het volgende schooljaar beter zijn best doen, dat had hij beloofd. Maar straf kreeg hij toch: de hele vakantie niet voetballen, geen uitstapjes, niet uit logeren. In plaats daarvan zijn moeder helpen met de afwas en ander huishoudelijk werk en 's middags en in het weekend met zijn vader het huis wassen, het erf harken, de omheining schilderen en wat er allemaal nog meer te doen was. Er zou werk genoeg zijn voor de hele vakantie. Hoewel hij wist dat hij de straf verdiend had, had hij weinig zin in al die vervelende dingen en daarom had hij besloten weg te lopen. Waarheen? Dat wist hij niet, gewoon weg. Hij dacht dat als ze hem 's morgens niet in zijn bed zouden aantreffen, ze wel vreselijk ongerust zouden zijn. Ze zouden hem gaan zoeken met de hele familie, met de politie erbij. Als ze hem dan vonden, doodmoe en uitgehongerd, zouden ze medelijden met hem hebben en dan zou het met die straf misschien wel meevallen.

Als hij aangekleed en wel buiten staat en omhoog kijkt naar de volle maan, lijkt die, net als hij, klaar voor de reis. Eerst maar buiten de stad zien te komen, denkt Dennis.

Als een auto hem inhaalt of tegemoet komt, schuilt hij vlug achter een bosje of een muur, want het moet een vreemde indruk maken dat hij nog zo laat op straat is.

Al gauw is vriend maan zijn enige gezelschap. Dennis kent de weg die ze volgen niet, maar het kan hem niet schelen waar hij terechtkomt. Het enige belangrijke is dat hij van huis wegloopt en dat ze morgen flink zullen schrikken als hij weg is.

Even later is hij het zelf die schrikt als een korte, dikke vrouw in een lange roze slaapjurk met roze rollers in het haar hem tegemoet komt lopen. Hij probeert zich nog achter een struik te verstoppen, maar door het heldere licht van de maan wordt hij toch gezien. Ze roept iets, maar hij kan haar niet verstaan. Als ze voor hem staat, ziet hij dat het een lelijk oud mens is met witte haren in de rollers. Ze heeft borstelige wenkbrauwen, een snor, een grote wrat naast haar neus en maar één tand die op haar onderlip hangt. Haar handen die hem hebben vastgegrepen om te voorkomen dat hij wegloopt, zijn net zo gerimpeld als haar gezicht.

‘Jou heb ik nodig’, zegt ze met een krakende stem, ‘kom maar gauw mee naar mijn huis hier vlakbij. Er staat in de keuken een vaat van een week en die ga jij voor me wassen. Ik ben oud en moe en bovendien heb ik een hekel aan vaatwassen. Jij bent dus precies op tijd gekomen.’

De zwarte ogen in het bruine gerimpelde gezicht kijken Dennis zo dreigend aan dat hij er niet aan durft te denken om zich los te rukken. Hij volgt haar naar een zijweg een eind verderop. Als ze bij het huis van de vrouw komen, ziet Dennis dat

het eigenlijk niet meer dan een hutje is. Ach, dan zal die vaat wel meevallen, denkt hij. Die wast hij wel even snel, dan is hij van het oudje af. Maar als hij in de keuken komt, zinkt de

moed hem in de schoenen. Hoe heeft een oud mens dat blijkbaar alleen woont, het klaargespeeld om zoveel vaatwerk op te stapelen? In een hoek van de keuken ziet hij een ladder staan. Zou ze daarop geklommen zijn om al die vuile borden, schalen, kommen, potten en pannen op te stapelen? Het kan niet anders. Wat Dennis daar ziet, is geen vaat van een week, maar van minstens een maand.

'Vooruit, begin maar', zegt de oude vrouw wreed. 'Op het erf is een kraan, daar staan twee emmers. Afwasmiddel en een spons vind je op het aanrecht.' Dennis weet niet hoe hij ontkomen moet aan die luie ouwe sma en haar vuile vaat van een maand!

Door het openstaande keukenraam ziet hij de maan stiekem lachen. Ja, lach maar, denkt Dennis, jou kan ze niet pakken, jij staat daar hoog en droog te stralen en je schijnt nog plezier te hebben ook in wat mij overkomt! Maar hij begrijpt dat er niets anders opzit dan maar te beginnnen. Ook hij heeft de ladder nodig om bij het hoog opgestapelde vaatwerk te kunnen komen. Na uren werken is hij klaar.

De oude vrouw heeft hem al die tijd, schommelend in een schommelstoel in een hoek van de keuken, in de gaten gehouden alsof ze bang was dat hij er vandoor zou gaan, af en toe dreigend roepend: 'Denk erom dat je niets breekt!'

Nadat hij alles ook nog heeft opgeruimd in kasten in de kamer achter de keuken, mag hij eindelijk weg. Buiten wacht, hoog aan de nachtelijke hemel, vriend maan.

'Ben jij eigenlijk wel een vriend?' roept Dennis. 'Je scheen het nogal leuk te vinden dat ik urenlang zo hard moest werken!' Wat kan de maan anders doen dan wijs glimlachen? Samen vervolgen ze hun weg.

Dennis heeft nog niet lang gelopen of hij komt alweer iemand tegen. En alweer lukt het hem niet om op tijd weg te duiken. Deze keer is het een man, niet oud en niet jong. Hij loopt op een versleten pata, draagt zijn haar in een staart, heeft een korte broek aan en een vuil T-shirt waarop in grote letters staat: IK BEN EEN LUILAK Ai baya, alweer iemand die niet van werken houdt, dat belooft wat, denkt Dennis.

En jawel hoor: de kerel grijpt hem vast, zodat aan hard weglopen niet eens gedacht kan worden.

'Mee jij', zegt hij dreigend. 'Er is werk te doen op mijn erf en ik heb er zelf geen zin in, dus jij komt precies op tijd.'

Het is dus deze keer geen vuile vaat van een maand die op Dennis wacht, maar een groot erf vol droge bladeren van de vele bomen die er staan. Er staat al een hark klaar en er zit dus niets anders op dan dat Dennis aan de slag gaat. De luilak let op hem vanuit een hangmat die hij tussen twee bomen gespannen heeft. Jaja, denkt Dennis, de ene in een schommelstoel, de andere in een hangmat... en maar schommelen en mij maar laten werken. Ze zijn vast familie van elkaar. Hij kijkt omhoog. Vriend maan knipoogt naar hem.

'Jaja', roept Dennis luid en boos, 'leuk hè? Je lacht alweer! Gemene gele meloen, schijn maar en laat mij maar werken!'

'Mond dicht jij! Vooruit! Harken!' klinkt het streng uit de schommelende hangmat.

'In de hoek achter de tamarindeboom is een grote kuil. Hark daar de bladeren naartoe.'

Als Dennis eindelijk klaar is, doen zijn armen pijn van het vaatwassen en het harken.

De hangmat beweegt niet meer. De luilak moet in slaap gevallen zijn. Vlug gaat Dennis ervandoor, voor hij wakker wordt en misschien nog meer voor hem te doen

heeft. ‘Maanvriend Meloen’, zoals Dennis hem vanaf nu in gedachten noemt, zeilt weer langzaam met Dennis mee. Hij geeft hem licht, maar verder heeft hij tot nu toe niets voor hem gedaan.

Als Dennis zijn weg vervolgt, weet hij niet meer in welke richting hij loopt: verder weg van huis of juist weer terug. Het kan hem ook eigenlijk niet meer schelen. Weglopen is helemaal niet leuk. Hij is doodmoe van al het werken. Hij had evengoed gewoon thuis kunnen blijven. Maar ooohhh..., nee toch?

'Ja toch', hoort hij Maanvriend Meloen duidelijk fluisteren, 'maar nu zul je het leuk vinden Dennis, bijzonder leuk zelfs, let maar op.'

Het is deze keer geen lelijke oude vrouw en ook geen luie kerel die hem tegemoet komt lopen, maar een meisje van ongeveer Dennis' leeftijd.

Zou ze ook van huis zijn weggelopen? Ze draagt een kleurloze jurk en loopt op blote voeten. Haar roodbruine haren hangen in een slordige, losse vlecht over haar ene schouder. Het liefste gezichtje dat Dennis ooit heeft gezien kijkt naar hem op en ooh... wat een stralende ogen heeft ze. Vrolijk en ondeugend dansen er opeens een paar blauw-geel-groen-witte vlinders rond Dennis en het vreemde meisje.

'Dennis', hoort hij het meisje zeggen, 'wil je mij helpen?'

'Jazeker wil ik jou helpen', is het antwoord. 'Ik hoop alleen dat je vaat gewassen is en je erf geharkt. Maar hoe weet je dat ik Dennis heet en wie ben jij?'

'Al mijn vaatwerk staat schoon en glimmend in de kasten, mijn erf is keurig geharkt en de maan verklapte mij jouw naam. Ik ben Viola.'

'Waarmee kan ik jou helpen Viola?' zegt Dennis. Eigenlijk zou hij voor dit lieve meisje met haar mooie naam alles willen doen: vaat wassen, het erf harken, alles wat ze hem maar vragen zou, maar dat durft hij niet te zeggen.

'Vliegers', zegt Viola, langzaam en dromerig, en nog eens: 'vliegers.'

'Vliegers?' Dennis is verbaasd.

'Als de maan verbleekt en de rode gloed van de zon te zien is, moet ik twintig vliegers klaar hebben. Ik heb er pas vijf gemaakt en ik ben bang dat ik de twintig niet haal voor zonsopgang.'

'Vliegers', herhaalt Dennis, even langzaam en dromerig als Viola, en ook hij zegt het een tweede keer: 'vliegers.' Het lijkt een toverwoord dat hem doet denken aan kleuren en aan vrijheid. Hij vraagt Viola niet voor wie ze de vliegers maken moet en waarom ze voor zonsopgang klaar moeten zijn, maar loopt meteen met haar mee naar haar huis. Op het balkon ligt alles klaar. De vijf vliegers die af zijn, spelen in het licht van de maan een vrolijk kleurenspel aan de balkonrand waaraan ze opgehangen zijn. Dennis heeft vaak zelf een vlieger gemaakt, dus hij is een goede hulp voor Viola. Dit is leuk werk, bijzonder leuk zelfs, zoals Maanvriend Meloen heeft gefluisterd. Dennis wordt er helemaal blij van. Lang voor de maan zelfs maar aan vertrekken denkt, zijn de twintig vliegers klaar. Er is nog tijd over om alle vliegers met zilveren sterretjes te beplakken.

'Deze zijn om te verkopen', zegt Viola, 'maar nu ga ik nog een heel speciale vlieger maken en dat wordt de allermooiste die er in de hele wereld bestaat. Voor wie denk je dat die bestemd is Dennis?'

'Voor...voor mij misschien?' zegt Dennis aarzelend, maar hoopvol.

'Mijn lieve Dennis', zegt Viola met een lach in haar stralende ogen, 'jij bent de aardigste jongen die ik ooit heb ontmoet. Je hebt me geweldig geholpen en ik zal je daar altijd dankbaar voor blijven. Daarom geef ik jou een kus.'

Als Dennis zijn ogen open had gehouden, zou hij gezien hebben dat de blauw-groen-geel-witte vlinders opnieuw vrolijk en ondeugend om hen heen dansten.

‘Maar’, vervolgt Viola een minuutje of wat later, ‘er is nog iemand anders zonder wiens hulp ik de twintig vliegers niet had kunnen afmaken. Dat is de maan. Die heeft ons de hele nacht zijn licht gegeven, zodat we konden doorwerken.

Voor hem maak ik daarom de allermooiste vlieger die ooit gemaakt is.'

Vooruit dan maar, denkt Dennis. Al was hij dan een beetje boos op Maanvriend Meloen en had hij getwijfeld aan zijn vriendschap, dat gevoel is intussen over.

Dankzij hem heeft hij nu immers een vriendinnetje, een vriendinnetje dat hem zelfs gekust heeft.

Als de vlieger klaar is, zegt Viola vrolijk: 'Zo, nu ga ik hem brengen.'

Vóór Dennis heeft kunnen zeggen dat dat toch niet kan, komt plotseling de wind, die al die tijd geduldig op dit moment heeft liggen wachten, achter Viola's huis vandaan. Zonder moeite tilt hij het meisje en de vlieger op en neemt hen mee, het luchtruim in. Dennis blijft sprakeloos naar boven kijken. Hij ziet dat Viola en de vlieger na enkele seconden reeds een kwart van de afstand tussen de aarde en de maan hebben afgelegd. Viola's roodbruine haren golven in losse krullen rond haar hoofd.

De wind speelt met haar jurk, die nu alle kleuren heeft van het papier waarmee ze de vliegers beplakt hebben. Als Viola en de vlieger de helft van de afstand naar de maan hebben afgelegd, ziet Dennis niet meer het liefste meisje dat hij ooit heeft ontmoet en de allermooiste vlieger die er in de wereld bestaat, maar twee prachtige, kleurige vliegers, die door de wind naar de breed lachende maan geblazen worden.

Met een zucht kijkt Dennis om zich heen en tot zijn verbazing herkent hij de omgeving van zijn eigen huis. Viola's huis en de twintig vliegers zijn nergens meer te bekennen. De maan verbleekt en samen met hem de twee prachtige, kleurige vliegers. De rode gloed van de opkomende zon is te zien. Het van huis weglopen is anders geëindigd dan Dennis had verwacht. Hij is van plan de komende weken alles te doen wat zijn ouders hem opdragen. Volgend jaar gaat hij zeker over en dan kan hij de hele vakantie voetballen en andere leuke dingen doen. Hij zal zijn vader en moeder wèl vragen of hij deze vakantie tussen al het werk door af en toe een vlieger mag maken. Van zijn vriendinnetje Viola heeft hij geleerd hoe leuk dat is en wat hij als het allerbelangrijkste ervaren heeft: hoe blij je ervan wordt.

Het ronde huis van Uma Alontu[aant.]

Cobi Pengel, ***De grote en de kleine hengelaar***

Verdrietig loopt Rosie die ochtend naar school. Haar moeder is gisteren in het ziekenhuis opgenomen en ze zal er waarschijnlijk twee weken moeten blijven. Net als pappa, haar kleine zusje en oma, die vandaag haar haar gevlochten heeft, wacht Rosie nu al verlangend op haar terugkeer. Vanmiddag, als ze naar school is geweest en klaar is met haar huiswerk, mag ze met pappa mee naar het ziekenhuis om mamma te bezoeken.

De school is niet ver, net om de volgende hoek. Haar horloge, dat ze voor haar tiende verjaardag heeft gekregen, wijst kwart over zeven en de school begint om half acht. Elke ochtend en middag komt Rosie langs het al lange tijd onbewoonde huis van rode bakstenen op de hoek, waarvan men zegt dat het er spookt. Mensen hebben wel eens een vrouwenstem in het huis horen zingen, terwijl er toch niemand woont. Volgens Rosie zijn het verzinsels. Zijzelf heeft in elk geval nooit iets vreemds opgemerkt, al komt ze er dagelijks tweemaal langs.

Die ochtend ziet ze toevallig dat de deur op een kier staat. Wat vreemd. Ondanks haar bedroefde stemming wordt ze nieuwsgierig. Ze kan het niet laten de bakstenen treden die naar de deur leiden, te beklimmen en door de kier te gluren. Ze is toch vroeg voor school. Maar wat is dat? Ze hoort iemand zingen! Zouden de mensen het dan toch niet verzonnen hebben? Het lijkt wel een liedje dat voor haar bestemd is. Ze glipt het huis in. Er is niets te zien, want het is pikdonker. Maar het liedje hoort ze wel en de stem zingt over een ronde pom en ronde pannenkoeken en een rond huis en... dat er op haar, Rosie, gewacht wordt.

> ‘Rosie, kom maar vlug naar binnen,
> want we gaan meteen beginnen.
> 'k Zit hier lang op je te wachten,
> vele dagen, vele nachten.
> Pom en pannenkoeken rond,
> zul je eten, heel gezond.
> Alles is hier trouwens rond.
> Geurig is mijn ronde huis,
> al zegt men dan: 't is er niet pluis.
> Rosie, kom toch vlug naar binnen,
> dan gaan we nu meteen beginnen!’

Lang blijft Rosie niet in onzekerheid, want opeens wordt het licht in het eerst zo donkere huis. Dan begint alles te trillen en te schokken. Het volgende moment ziet ze dat het van vorm is veranderd. Het is rond geworden. Ze staat midden in een ruimte die de vorm van een cirkel heeft en waarin alles rond is: de tafels, de stoelen en de spiegels aan de wanden waarin ze zichzelf vele malen terugziet. De deur waardoor ze is binnengekomen is er niet meer. Midden in de ronde ruimte is een trap. Er komt een prachtige vrouw naar beneden, gekleed in een lange, wijde japon, lichtblauw van kleur en bezaaid met tientallen ronde, stralende zonnetjes. Rosie beseft dat deze het licht in het huis hebben gebracht. De donkere krullen van de ‘tovervrouw’ zoals Rosie haar in gedachten meteen noemt, golven over haar schouders en rug. Rosie kijkt haar ogen uit want het is een bijzonder gezicht. Niet alleen zijzelf, maar ook de zonnige verschijning van de tovervrouw is overal te zien in de vele spiegels om haar heen. Zij moet het zijn die het liedje gezongen heeft, want terwijl ze de trap afdaalt, zingt ze het nog een keer. Als de stralende vrouw dichterbij komt,

vult een heerlijke geur van vanille en kaneel de ruimte. Rosie ademt hem diep in.
Het geeft haar een

vertrouwd gevoel. Zo ruikt het wanneer haar moeder thuis lekkernijen bakt.

Als de tovervrouw beneden is, zegt Rosie beleefd: ‘Ik weet niet wie u bent mevrouw, maar ik kan hier echt niet blijven, ik moet naar school, het is al tien voor half acht en de school begint om half acht. Wilt u alstublieft de deur terugtoveren?’

‘Mi gudu’, is het antwoord, ‘wees niet bang dat je te laat komt. Ik zorg ervoor dat je op tijd bent. Zet je schooltas maar even op de grond. Ik heb gevoeld dat je vandaag verdrietig bent omdat je moeder ziek is, maar je kunt mij gerust geloven als ik je zeg dat zij helemaal beter wordt en gauw weer thuis is.’

Terwijl ze dit zegt, pakt de tovervrouw Rosies hand en neemt haar mee naar het deel van de ronde ruimte waar de keuken is. Er hangen glimmende potten en pannen aan de wanden. Net als in de vele spiegels, ziet Rosie zichzelf en de tovervrouw ook in de potten en de pannen vele malen weerspiegeld. Er staat een grote, maar voor slechts één persoon gedekte tafel.

‘We zullen nog wat meer licht maken’, zegt de tovervrouw. Ze heft haar handen omhoog en tovert een aantal brandende kaarsen tevoorschijn die in de lucht blijven zweven. De ruimte wordt hierdoor nog lichter. De vanille-kaneelgeur is sterker geworden. Rosie valt van de ene verbazing in de andere.

Ook in de keuken is alles rond van vorm. Als Rosie nog eens goed naar de vrouw kijkt, valt het haar op dat ook zij ronde vormen heeft: een lief, lichtbruin vollemaansgezicht, ronde krullen, ogen als kleurige knikkers, een mond als een rijpe, rode kers, appelwangen en een neus alsof iemand een deegballetje gedraaid heeft en dat zomaar op het gezicht heeft geplakt. Alles aan haar is rond en mollig, ook haar handen en vast en zeker ook haar lichaam dat door de wijde japon verborgen wordt. Zou deze vrouw een spook zijn en het prachtige huis waarin ze woont een spookhuis? Ze lijkt helemaal niet op een spook. Haar huis is prachtig en zijzelf is prachtig, denkt Rosie.

Alsof ze die gedachten geraden heeft, zegt de tovervrouw: ‘Kijk maar om je heen, dan zul je zien dat alles in mijn huis rond en goed is.’ En als Rosie zich in stilte afvraagt hoe de vriendelijke vrouw wel zal heten, komt het antwoord meteen. ‘Je mag mij “Uma Alontu” noemen. Of weet jij misschien een betere naam voor iemand die rond is en in een rond huis woont?’ Ze knipoogt naar Rosie met een kleurig knikkeroog en Rosie begint te lachen.

‘Uma Alontu dus’, zegt ze, ook met een knipoog, want ze vindt de vrouw erg aardig.

‘Maar waarom moest ik hier binnenkomen en waarmee gaan we meteen beginnen? Want dat heeft u gezongen. En ook zong u iets over pom en pannenkoeken. Hoe weet u dat het twee dingen zijn waar ik gek op ben? Niemand kan zo lekker pom maken en pannenkoeken bakken als mijn moeder.’

Met een glimlach die haar ronde gezicht nog ronder maakt, doet Uma Alontu de oven van het ronde fornuis open. En daar komt me toch een heerlijke geur uit!

‘Mmmmm... pom!’ roept Rosie, ‘a switi!’

De vrouw pakt een rond bord uit een ronde kast, neemt met een ronde pannenlap het ronde pomblik uit de ronde oven en schept een groot rond stuk pom op het bord dat ze op de ronde tafel zet. Nog een vork met rond gebogen tandjes en Rosie kan beginnen.

‘Eet smakelijk’, zegt Uma Alontu hartelijk.

Dat laat Rosie zich geen tweemaal zeggen. Voor ze van huis ging, heeft ze alleen wat cacao gedronken, haar brood voor de pauze zit in haar tas. Al bij de eerste hap proeft ze dat deze pom even lekker is als die van haar moeder. Als het bord leeg is, zegt de vriendelijke tovervrouw: ‘Zo, en nu de pannenkoeken.’ Met haar mollige handen pakt

ze een ronde kom met beslag zomaar uit de lucht en een glimmende koekenpan van de wand. Steeds sterker en zoeter wordt de verrukkelijke geur van vanille en kaneel. Rosie begint te watertanden. Voor ze bekomen is van haar verbazing dat zulke dingen allemaal mogelijk zijn in het ronde huis, heeft Uma Alontu al een stapel volmaakt ronde pannenkoeken uit de koekenpan getoverd.

‘Suiker en kaneel?’ vraagt ze.

‘Heerlijk, zo maakt mijn moeder ze ook, ik bedoel natuurlijk: met suiker en kaneel, want toveren kan ze niet.’

Even later smult Rosie van de pannenkoeken. Ze eet er drie. Wat heeft ze daarna een voldaan gevoel. Haar verdrietige stemming is helemaal verdwenen. Dan schrikt ze: ‘Uma Alontu, ik moet naar school, ik zit hier maar pom en pannenkoeken te eten, maar nu kom ik te laat op school, ik krijg vast en zeker straf! Wilt u nu alstublieft de deur terugtoveren?’

‘Geen enkele straf mi gudu, kijk maar op je horloge.’

‘Hoe... kan... dat...?’ hakkelt Rosie, ‘nog steeds tien voor half acht? Dat is tovenarij!’

Uma Alontu glimlacht geheimzinnig terwijl ze naar de trap loopt en net even boven de treden omhoog zweeft. Haar lichtblauwe zonnetjesjapon houdt ze met twee handen aan de zijkanten vast. Terwijl ze over haar schouder naar Rosie kijkt, zingt ze bij iedere trede:

‘Geen tovenarij, maar gewoon een geheim, geen tovenarij, maar gewoon een geheim.’

En als ze boven is: ‘Dag Rozewozie!’

‘Zo noemt mamma me ook altijd’, roept Rosie verbaasd. Maar dat hoort Uma Alontu niet meer omdat ze in het donker boven aan de trap verdwenen is. Het licht heeft ze met zich meegenomen. De zoete vanille-kaneelgeur blijft nog even hangen. Opnieuw begint het huis te trillen en te schokken. De ronde vorm verdwijnt. Voordat het licht verdween, heeft Rosie nog net gezien dat de deur er weer is. Ze pakt haar schooltas en glipt snel naar buiten, gelukkig niet te laat voor school, al heeft ze het gevoel dat ze langer dan een half uur in het ronde huis is geweest.

Is Uma Alontu een spook? Nee, zo'n gulle, hartelijke vrouw kan onmogelijk een spook zijn, vindt Rosie.

Is het rode bakstenen huis een spookhuis? Nooit zal Rosie het mooie ronde huis waar ze zich zo op haar gemak voelde, ‘spookhuis’ durven noemen. Misschien wel ‘toverhuis’, zoals ze de vrouw in gedachten ‘tovervrouw’ noemde.

En het geheim? Dat haar horloge tien voor half acht wees nadat ze het huis was binnengegaan en nog steeds op tien voor half acht stond toen ze afscheid nam van Uma Alontu? Het geheim nam de tovervrouw met zich mee, evenals het licht van de zonnetjes, toen ze in het donker boven aan de trap van haar ronde huis verdween.

De vankantie van Bo[aant.]

Bo is de koning van het bos. Met zachte adem blies Mmanten Winti hem op een ochtend vroeg, lang geleden, als een zaadje naar de plek die geschikt was voor de mooie, grote boom die de koning van het bos zou worden. Mmanten Winti had zijn werk goed gedaan, want op de uitgekozen plaats groeide het boomzaadje in de loop van vele jaren uit tot een prachtige, trotse boom. De zon koesterde het zaadje en later het boompje om daarvan een speciale boom te maken en het was de regen die zorgde dat alles groen en fris bleef. Samen met de zon liet hij Bo groeien en groeien en groeien...

De andere bomen zijn kleiner en hebben niet zo'n dicht bladerdak als Bo. De rode bospalulu en de ruisende varens groeien talrijker en mooier rondom Bo en de lianen lijken zich liever om zijn takken te slingeren dan om die van de andere bomen. Ook de dieren houden het meest van hem. Als het hard regent, schuilen de brulapen tussen zijn bladeren en brullen zo hard dat ze tot ver in de omtrek te horen zijn. De bosvogels, groot en klein, bouwen het liefst hun nesten op veilige plekjes dicht bij zijn dikke stam. Insecten voelen zich op hun gemak op zijn bladeren. Slaperig hangen luiaards aan zijn takken te schommelen, wetend dat ze nergens bang voor hoeven te zijn zolang ze hem niet verlaten. Als af en toe een slang hem uitkiest om, gekronkeld om een dikke tak, een dutje te doen, dan waarschuwt Bo hem van tevoren dat hij alleen welkom is als hij geen enkel ander dier in de boom kwaad doet. De grote, machtige Bo heeft zoveel gezag dat alle dieren, ook de slangen, hem als de koning van het bos beschouwen en hem altijd gehoorzamen.

Als er op een dag een heleboel vreemde vogels op de takken neerstrijken, worden die van harte welkom geheten.

‘Jullie zijn vreemd in het bos, we kennen jullie soort niet’, ruisen Bo's bladeren, ‘maar jullie mogen hier uitrusten zolang jullie je goed gedragen.’

Gelukkig verstaan de vreemde vogels de bostaai en ze haasten zich om Bo te verzekeren dat ze niets kwaads van plan zijn en alleen maar willen uitrusten.

Een van de vogels, die wat groter is dan de andere, spreekt voor allemaal:

‘Wij komen van ver, wij komen uit de stad, wij zijn door Neef Sibibusi kletsnat geregend en naar het bos geblazen.’

Druipend van de regen en hijgend zitten ze op de takken uit te blazen.

‘De stad? Wie is dat? Die ken ik helemaal niet’, ruist Bo nieuwsgierig.

De rode palulu, de varens, de lianen, de ene luiaard die er toevallig is en lui één oog opent, de bosvogels en een aantal bontgekleurde vlinders hebben de vragen gehoord. Ook zij zijn benieuwd wie ‘de stad’ wel zijn mag. Maar ze zwijgen, want ze zijn gewend te luisteren wanneer hun koning spreekt.

De vreemde vogels lijken plotseling hun vermoeidheid vergeten te zijn, want ze beginnen allemaal tegelijk te twetteren en te kwetteren dat het een lieve lust is.

‘De stad, de stad, de stad..., deze domme boom weet niet eens wat de stad is. Hij heeft nog nooit van de stad gehoord. Hoe bestaat het! Wat voor geks maken we nu toch mee? Hahaha!’ Ze lachen luid, twetterend en kwetterend.

De rode palulu, de varens, de lianen, de bosvogels en de vele vlinders -de luiaard opent zelfs zijn tweede oog- vergeten dan even dat Bo het eigenlijk voor het zeggen heeft in het bos. Allemaal tegelijk laten ze zich horen en zien. Hun geliefde Bo wordt uitgelachen door die vreemde snuiters!

‘Dit gaat te ver. Respect voor onze koning moet er zijn. Gaan jullie terug naar waar jullie vandaan gekomen zijn.’

Opeens is de familie Brulaap er ook! Hun indrukwekkende geluiden leggen de vreemde vogels meteen het zwijgen op. Brulo, hun aanvoerder, brult luid: ‘Wie zijn deze vreemdelingen eigenlijk? Wat komen ze hier doen? Wat verbeelden ze zich wel om te denken dat onze Bo zomaar uitgelachen kan worden? Als het niet onmiddellijk afgelopen is en onze koning geen excuus gevraagd wordt, dan kunnen ze nu meteen vertrekken!’ Dat is duidelijke taal. De vreemde vogels, klein van stuk maar met vele, zodat ze zich oppermachtig hadden gevoeld, buigen hun kopjes en twetteren en kwetteren, nu heel wat toontjes lager, in koor: ‘Excuus, excuus, wij vragen excuus aan de machtige bosboom. Wij danken u voor uw gastvrijheid. Als we uitgerust en weer droog zijn, keren we terug naar de de stad, waar we thuishoren.’

‘Goed zo, dat is wat ik wilde horen’, brult Brulo, eveneens een toontje lager.

Bo schudt zijn takken, maar voorzichtig, want het is niet zijn bedoeling dat zijn gasten zullen vallen.

‘Rusten jullie maar uit zo lang jullie willen’, ruist hij goedig, ‘maar als jullie uitgerust zijn, moeten jullie me toch wel vertellen wie of wat “de stad” is waarover jullie het hadden. Jullie hebben me nieuwsgierig gemaakt. Ik dacht dat ik van alles op de hoogte was.’

De leider van de vreemdelingen twettert, nog steeds met gebogen kop: ‘Misschien weet u alles over het grote bos, machtige bosboom Bo, maar van de stad kunt u niets weten want die is hier ver vandaan. U bent daar nooit geweest, want u kunt immers niet lopen of vliegen. In de stad zijn ook bomen, maar niet zo veel als in het bos.

In de stad wonen mensen in huizen van steen en hout, er zijn vogels zoals wij en nog andere dieren die u niet kent. Het is druk in de stad, er is veel lawaai. Het is er niet rustig zoals hier. Er zijn vreemde, niet altijd lekkere geuren, het ruikt er niet zo fris als in uw bos.’

‘Toch zou ik er wel eens heen willen’, ruist Bo, ‘en de mensen, hun huizen van steen en hout en de vreemde dieren willen zien, het lawaai horen en de vreemde geuren ruiken.’

‘Ik denk niet dat u het er prettig zult vinden, grote bosboom Bo’, twettert de baas van de vreemde vogels, ‘u moet bovendien tevreden zijn met de plek die de natuur voor u heeft uitgekozen. De natuur heeft u wortels gegeven waarmee u stevig in de grond staat, geen voeten om te lopen of vleugels om te vliegen. Daarmee heeft de natuur een bedoeling gehad.’

Daar moet Bo over nadenken. Als de vreemde vogels allang weer vertrokken zijn, is hij nog steeds aan het denken.

De rode palulu, de varens, de lianen, de andere bomen en de vele vrienden die regelmatig Bo's veilige takken en bladeren opzoeken, hebben alles gehoord en maken zich ongerust over zijn nieuwsgierigheid. Stel je voor dat Bo, hun koning, toch besluit om een kijkje in de stad te gaan nemen? En dat het er hem zo goed bevalt dat hij niet meer terugkomt naar het bos? Wat zouden ze zonder hem moeten beginnen? Ze voelen de onrust in zijn stam, in zijn takken en zijn bladeren. Als ze 's nachts merken dat hij bezig is om te proberen zijn wortels uit de grond te trekken, is er paniek en opgewonden gefluister rondom Bo.

‘Niet doen Bo, asjeblieft, je hebt toch gehoord wat de vreemde vogel heeft gezegd? Je hebt wortels gekregen om te blijven waar je bent. Als de natuur een andere bedoeling met je had gehad, dan had je voeten of vleugels gekregen. Blijf hier lieve Bo, laat ons niet in de steek, we kunnen niet zonder jou.’

Het helpt allemaal niets. Vastberaden gaat Bo door met trekken en rukken -onder luid gezucht en gekreun- en na enige tijd komen zijn wortels tevoorschijn.

Onwennig probeert hij een stap te doen. De rode palulu, de varens, de lianen en de andere bosbewoners begrijpen nu dat Bo's besluit vaststaat. Hij wil naar de stad.

Vlug gaan ze hulp zoeken om hem op andere gedachten te brengen. De brulapen zijn verder het bos ingetrokken, maar omdat het intussen nacht is geworden, hebben ze de wijze, altijd raad wetende Masra Owrukuku en zijn onderdanen gauw gevonden. Die roepen op hun beurt de hulp in van de lichtfee van het bos Fine Faya Fee die ook meteen bereid is te helpen om Bo te laten inzien dat hij op het punt staat iets te doen dat wel eens verkeerd zou kunnen aflopen. Krassend en met wijd uitgespreide vleugels vliegen de uilen om Bo heen als die zijn eerste voorzichtige stappen zet. Het verblindende licht van Fine Faya Fee flitst over Bo's takken en bladeren, maar ook dit kan niet verhinderen dat Bo gewoon doorgaat waarmee hij begonnen is.

Allemaal samen roepen ze nu luid: 'Blijf in het bos waar Mmanten Winti je geplant heeft en waar je je wortels hebt gekregen! Hier hoor je thuis en niet in de stad!'

Bo doet alsof hij niets gehoord heeft. Ook het steeds luidere krassen van de uilen en de waarschuwende, bijna dreigende lichtflitsen van Fine brengen hem niet tot andere gedachten. Wat doet hij tenslotte? Hij keert zich met veel geruis om en roept: 'Niemand hoeft zich ongerust over mij te maken. Ik neem alleen maar wat vakantie.'

Die verrassende woorden komen tot ieders verbazing niet zachtjes ruisend uit zijn bladeren zoals gewoonlijk, maar luid krakend en knetterend, diep uit zijn dikke stam. Ze zijn er allemaal erg van geschrokken. Zo kennen ze hem niet, dit is hun Bo niet meer. De bosbewoners geven het op. Treurig kijken ze naar de diepe kuil die hij heeft achtergelaten. Ze kunnen alleen maar hopen dat het hem in de stad zo slecht zal bevallen dat hij weer gauw bij hen terug is. Aan de grote leegte die ze nu al voelen, zullen ze nooit wennen. Hun Bo zal door niets of niemand te vervangen zijn.

Het wordt dag en het wordt weer nacht en nog heeft Bo de stad niet bereikt.

De vreemde vogels hebben gelijk gehad. De stad is ver van het bos. Af en toe moet hij uitrusten. Er zijn steeds minder bomen en dieren op de weg die hij volgt om in de stad te komen. Vogels en vlinders zijn er wel. Met stomme verbazing kijken die naar de wandelende boom, zo groot als wel vier normale bomen. Zoiets hebben ze nog nooit gezien. Ze merken op dat de wandelende boom er niet vrolijk uitziet. Hij sleept zich voort, zijn bladeren hangen, ze ritselen droog en droevig.

Als hij ten slotte in de vroege ochtend de rand van de stad bereikt, in de verte huizen ziet en lawaai hoort, is Bo zo moe en voelt hij zich zo alleen dat de gedachte aan opgeven in hem opkomt. Was hij maar niet zo nieuwsgierig geweest, had hij maar naar de wijze raad van zijn vrienden geluisterd, denkt hij. Zelfs de leider van de vreemde vogels had immers gezegd dat de stad geen plaats is voor een bosboom. Aan dat alles denkt Bo, terwijl hij, uitgeput en dorstig, eigenlijk niet meer verder kan en wil.

Twee onbekende dieren komen op hem af. Ze hebben vier poten en een staart en hun ribben zijn duidelijk te zien onder hun kale vel. Vieze groene vliegen gonzen rond hun bekken. Als ze dichtbij hem zijn, ruikt hij dat ze stinken. Zouden het vrienden zijn? Nee, het zijn geen vrienden, want zonder te groeten en zonder enig respect snuffelen ze aan Bo en tot zijn afgrijzen tillen ze, alsof ze het hebben afgesproken, beide tegelijk een achterpoot op. Op twee plaatsen spettert er iets warms en nats en viezigs langs zijn stam, geel van kleur ziet Bo als hij voorzichtig omlaag kijkt. De

vreemde beesten krabben daarna met beide achterpoten stevig achteruit in het smerige zand, dat daardoor met volle kracht tegen Bo's stam terechtkomt.

Onverschillig lopen de beide vreemde beesten verder. Twee stokmagere, stinkende dieren die hem niet eens gegroet hebben..., die hem respectloos behandeld hebben..., die hem vernederd hebben... Gaat men in de stad zo met elkaar om? De woede die in Bo opstijgt, geeft hem de kracht om zich om te keren voor de terugweg.

Dan is er opeens de regen die lang, lang geleden van het zaadje dat Mmanten Winti plantte, de machtige bosboom Bo maakte. Het is alsof de regen een vriend is die hem komt troosten. Korte tijd later zijn Bo's bladeren opgefrist door het verkoelende water. Ze hangen niet meer droog en droevig neer. Ook zijn wortels hebben van het regenwater kracht gekregen om sneller vooruit te komen. De weg terug naar het bos legt Bo dan ook sneller af dan de heenweg. Het vooruitzicht om het bos en zijn vrienden weer te zien maakt hem vrolijk. De zachtjes neervallende regen blijft hem vergezellen tot hij het bos heeft bereikt. Dan is het de zon die de begeleiding overneemt. Haar warmte betekent voor Bo: 'Welkom thuis op de plek waar je thuishoort.' Als een lopend vuurtje gaat het door het bos:

'Bo is terug, Bo is terug..., Bo is terug!'

De bosvogels en de vlinders komen hem tegemoet vliegen. Masra Owrukuku en zijn onderdanen zijn er speciaal voor opgebleven toen ze het gerucht over zijn terugkeer hoorden. Fine Faya Fee heeft hun de boodschap meegegeven dat ze Bo die avond op haar eigen speciale manier zal komen begroeten: met al haar licht en al haar warmte. Op de lege plek in het bos wachten de rode bospalulu, de ruisende varens en de lianen.

'Jullie hadden allemaal gelijk', geeft Bo toe, terwijl hij duizenden regendruppels om zich heen schudt, 'mijn wortels zijn doodmoe van het slepen en als de regen niet op tijd was gekomen, dan was ik misschien al mijn bladeren kwijt geweest. Mijn vermoeide wortels leg ik nu voorgoed terug in de aarde waarin ze horen. En de stad? Niets voor ons bosbewoners, dat kan ik jullie zeggen. Ik voelde mij er helemaal niet op mijn gemak. Ik moet eerlijk bekennen dat ik er eigenlijk niet eens ben geweest. Ik heb de stad in de verte zien liggen en ik heb het lawaai gehoord. Toen had ik een ontmoeting met twee vreemde dieren..., ach, dat werd een ervaring die ik het liefst zo vlug mogelijk wil vergeten. Ik vertel jullie alleen dat het... dat het... dat het zo erg was dat mijn besluit om rechtsomkeert te maken meteen genomen was.'

De bosbewoners hebben Bo nooit eerder zo verlegen gezien. Ze kunnen hem bijna niet verstaan, zo zachtjes ruist hij. Misschien komt het ook omdat hij zo moe is.

'Ik zwijg er verder over, want het is niet belangrijk meer nu ik terug ben in het bos, bij mijn vrienden die van mij houden. Ik heb me erg alleen gevoeld zonder jullie.'

Dan begint het opnieuw te regenen en in de verte zijn de brulapen onder aanvoering van Brulo al te horen. Enkele luiaards die het in de andere bomen helemaal niet naar hun zin hadden, hangen alweer tevreden aan Bo's takken. Masra Owrukuku en zijn onderdanen zijn gaan slapen. Als een koning staat Bo weer tussen de andere bomen en al zouden er een miljoen stadsvogels door Neef Sibibusi naar het bos geblazen worden en over de stad vertellen, de bosbewoners hoeven niet te vrezen dat hun geliefde Bo nog ooit het verlangen zal hebben hen te verlaten, zelfs niet voor een vakantie.

De vier Bofru[aant.]

Met langzame bewegingen dansten kleine witte wolkjes hand in hand langs de hemel. Eigenlijk kon je nauwelijks zien dat ze bewogen, zo langzaam dansten ze. De zon keek glimlachend toe. De mensen die omhoog keken, werden er vrolijk van. Wie de kunst van het luisteren verstond - en dat waren de kleinste kinderen- hoorden de witte wolkjes zelfs fluisteren en nu en dan zachtjes zingen.

Het was een hele familie Wolk bij elkaar. Oma **W**iene was helemaal doorschijnend van ouderdom. Ook aan opa **O**tto was trouwens te zien dat hij zijn beste tijd had gehad. Maar de jonge wolkjes! Mooi vol en wit waren ze en vlugger in hun bewegingen dan de oudere. Ook **L**ydia en **K**ries en **E**dje en **N**ita deden mee met de dans. De vele speelse babywolkjes hadden nog geen namen. Het was een en al vrede aan de grote hemel van de familie Wolk. Noch de witte wolkjes aan de blauwe hemel, noch de mensen in de stad aan de rivier konden vermoeden dat die vrede op het punt stond wreed verstoord te worden en dat het weldra oorlog zou zijn.

Vanuit een verre donkere hoek komt plotseling een leger boze wolken opzetten: de familie Regenwolk. Dreigend marcheren ze langs de hemel die opeens niet meer blauw is maar grijs en somber. De zon haast zich om te gaan schuilen.

'Er komt regen', zeggen de mensen die in de stad aan de rivier naar de hemel kijken. De speelse witte wolken zijn bang geworden en dansen, nu met snelle bewegingen, verder, verder weg tot waar de hemel weer blauw is en ze de zon weer zien, op de vlucht voor de ruziezoekende regenwolken. Het wordt niet zomaar een ruzie. Oorlog wordt het! Er breekt een hevig gevecht uit tussen wolken die namen dragen als **W**oei, **O**ei, **L**oei, **K**oei, **E**ng en **N**eng, namen die niet veel goeds voorspellen. Al gauw barst er dan ook een felle strijd los tussen **E**ng en **W**oei en **L**oei en **K**oei en **N**eng en **O**ei.

Ook bij de familie Regenwolk zijn er kleinere wolkjes die nog geen naam hebben, maar wel vol donkere, boze kwaadaardigheid zitten en dan ook flink meedoen met het natte gevecht.

'Vlug! Naar binnen!' roepen de mensen. 'Het wordt donker en er vallen al grote druppels, het gaat verschrikkelijk regenen!' Al gauw maakt de regen die uit de vechtende wolken op de stad aan de rivier valt, zoveel lawaai op de daken van de huizen, dat de mensen moeten schreeuwen om elkaar te kunnen verstaan. De vechtpartij tussen de boze wolken gaat door, gaat door. De trenzen raken overvol, de kreken raken overvol en zelfs de rivier kan het vele water niet meer wegvoeren. Het dringt de huizen binnen, de mensen worden doodsbang. Wie een bootje heeft, stapt erin en vaart in paniek door de overstroomde straten. Anderen klimmen op de daken van hun huizen of in de bomen. Honden zwemmen angstig rond. Sommige proberen ook in de bomen te klimmen, hun baasjes achterna, maar hun nagels vinden geen houvast aan de natte stammen van de bomen, zodat ze steeds weer naar beneden glijden. Hun gejank klinkt boven de regen uit. Angstige kinderstemmen klinken overal: 'Ik ben bang! Ik wil niet verdrinken! Ik heb het zo koud! Wanneer houdt de regen op? Ik wil niet dood! Ik kan niet zwemmen, ik wil in een bootje!'

En de grote mensen roepen: 'Alleen een wonder kan ons nog redden, een wonder hebben we nodig!'

Op het moment dat ze allemaal denken te zullen verdrinken, klinkt er boven het lawaai van de regen en het gejank van de honden uit een machtige, donderende stem: 'IK zeg dat het NU genoeg geweest is! Afgelopen is het. NU! METEEN!

Zijn jullie niet goed wijs? Moeten de mensen en de dieren van deze stad allemaal verdrinken omdat jullie zo nodig ruzie moeten maken?' Van het ene moment op het andere is het doodstil. Er valt geen druppel meer.

De mensen en zelfs de honden zijn geschrokken van de donderende stem en de plotselinge stilte die er op is gevolgd. Vanaf de daken van de huizen, vanuit de bomen en de bootjes wachten ze af wat er verder zal gebeuren. Wie heeft daar gesproken? Wie heeft zoveel macht over de oorlogszuchtige regenwolken?

Opnieuw kijken de mensen omhoog, heel voorzichtig, nog steeds bang.

De hele familie Regenwolk is er nog, maar er wordt niet meer gevochten, er is zelfs geen beweging meer, het lijkt wel of de donkere massa verlamd is. Met ontzag kijken de mensen toe.

In het noorden, aan de kant van de zee, is een reusachtige bofru aan de hemel verschenen. Zijn korte slurf houdt hij boos voor zich uitgestrekt. Is hij het die gesproken heeft? Het moet wel! Hier is het wonder waar de mensen om gesmeekt hebben. Opnieuw spreekt de grote bofru en nog steeds klinkt zijn stem donderend en boos: 'Ik ben de noordenwind, kortweg "Bofru En" genoemd. Ik roep nu mijn drie broeders om samen met mij die oorlogszuchtige ruziemakers weg te jagen zodat de bewoners van deze stad weer vrolijk omhoog kunnen kijken. Wij zullen bovendien al het regenwater wegblazen, zodat zij weer in de straten kunnen lopen en in hun huizen kunnen wonen. Ik roep nu eerst de zuidenwind, "Bofru Zet"'.

Aan de kant waar het binnenland ligt zien de mensen een tweede reusachtige bofru aan de hemel verschijnen, eveneens zijn korte slurf strijdlustig naar voren gestoken. 'Ik roep vervolgens de oostenwind, "Bofru Oo"'.

Aan de Moengo-Albina-kant van de hemel verschijnt onmiddellijk Bofru Oo met een al even woedend gestrekte slurf als Bofru En en Bofru Zet.

'En nu als laatste broeder westenwind, "Bofru Wee". Kom broeder Wee, dan zijn we er allevier en kunnen we aan de slag om hier eens een flinke opruiming te houden.'

Daar is Bofru Wee al, aan de Coronie-Nickerie-kant van de hemel, net als zijn drie broeders de slurf gestrekt, klaar voor de strijd. En wat doen die vier bofru? Omdat ze kunnen toveren, maken ze van hun korte slurven lange, lange slurven! En dan beginnen ze te blazen... te blazen...! Zo hard dat binnen korte tijd de hele oorlogszuchtige familie Regenwolk op de vlucht geslagen is. De jongens in de amandelbomen langs de rivier kunnen het beste zien wat er gebeurt.

'Ze hebben van hun korte slurven lange slurven gemaakt!' roepen ze. 'Het lijken nu wel brandslangen!' Van opwinding vallen de jongens bijna uit de amandelbomen.

Als ze de familie Regenwolk hebben verjaagd, toveren de vier bofru hun slurven nog een beetje langer, zo lang dat ze helemaal tot de aarde reiken. Ze kunnen nu het water uit de huizen, de straten en de trenzen zuigen. Ze blazen het naar de zee waar het de mensen geen kwaad kan doen. Als de stad helemaal droog is, laten En, Zet, Oo en Wee hun lange slurven nog een laatste keer langs de hemel gaan, totdat die helemaal schoongeveegd is.

De zon durft uit haar schuilplaats tevoorschijn te komen. Met lichte danspasjes komen de kleine witte wolkjes weer aangehuppeld. De kleinste kinderen horen hen weer fluisteren en zachtjes zingen. Alles is weer zoals het was en zoals het zijn moet. De lange slurven van de bofru zijn weer korte slurfjes geworden zoals alle bofru die hebben. Tevreden kijkt Bofru En, de noordenwind, om zich heen.

'Broeders Zet, Oo en Wee', zegt hij, niet meer donderend, maar op vriendelijke toon, 'wij hebben ons werk gedaan en kunnen terugkeren naar onze verre plaatsen

in het noorden, het zuiden, het oosten en het westen. Wij gaan uitrusten. De stad aan de rivier is weer droog, de mensen kunnen weer in hun huizen wonen. Ze zullen niet ziek

worden en er is niemand verdronken. Wij waren net op tijd.’

Weg zijn de noordenwind, de zuidenwind, de oostenwind en de westenwind die in de gedaanten van vier bofru de stad aan de rivier droog hebben gemaakt en het leven van de mensen en de dieren hebben gered.

Dagu dyari[aant.]

Vóór de dag waarop Dap door de grotere vrouwtjeshonden van het erf werd doodgebeten, had kleine Sjuul enkele nachten achtereen angstige dromen gehad.

‘Pappa, mamma..., ik heb alweer zo akelig gedroomd, ik moest ervan huilen, er gebeurde iets op het erf!’

Mamma had hem steeds getroost: ‘Het was maar een droom kleine Sjuul. Daar hoef je niet om te huilen. Je bent toch al een grote jongen, al noemen we je nog steeds kleine Sjuul?’ Kleine Sjuul wordt zo genoemd omdat zijn pappa grote Sjuul is.

Er waren al een poos spanningen tussen de vijf honden die het erf en het huis bewaakten. De kleine Dapper, afgekort Dap, was al enkele malen aangevallen door de twee grotere vrouwtjes. Het was haar steeds gelukt te ontkomen door onder de auto te kruipen, zodat ze niet bij haar konden komen. Ook had kleine Sjuuls mamma, toen ze de grote honden op heterdaad betrapte, het tweetal een flink pak rammel gegeven. Dat leek even te helpen, maar toch werd Dap op een dag het slachtoffer van de bloeddorstige honden. Pappa was aan het werk, mamma was uit met de auto en kleine Sjuul en zijn grote broer waren op school. Dap had geen plaats om te schuilen en er was niemand thuis om haar te hulp te komen toen ze werd aangevallen. De andere vrouwtjes hadden haar nooit kunnen verdragen. Misschien was het ook gewoon jaloezie geweest omdat Dap als vreemde hond met vier puppy's op een dag was binnengedragen en lange tijd alle aandacht van de mensen had gekregen.

Ze had zich altijd bescheiden gedragen. Had haar vaste plek gehad in een hoek van de garage. Ze had haar plaats gekend.

Kleine Sjuul ontdekte het hondje toen hij op een middag met grote Sjuul op het vliegveld Zorg en Hoop was. Ze zijn daar vaak omdat zowel grote als kleine Sjuul van vliegtuigen houden. Ze kijken dan hun ogen uit naar de vertrekkende en aankomende toestellen. Kleine Sjuul wil piloot worden als hij groot is, dat weet hij nu al. Nadat hij enkele vliegtuigen met zijn ogen had gevolgd totdat ze in de wolken verdwenen waren, was er even niets te beleven op het vliegveld. Kleine Sjuul liep wat rond en deed een ontdekking. Onder een kist die zomaar ergens aan de kant van het veld stond, was een gat gegraven. Hij zag er steeds een kleine straathond, zoals er rond en op het vliegveld zo vele rondlopen, in- en uitkruipen. Nieuwgierig was hij op zijn hurken voor het gat gaan zitten toen het hondje even weg was. Tot zijn verbazing hoorde hij gepiep en zag hij gewriemel in het gat. Er bleken vier puppy's te zijn.

Het slot van het liedje was dat de thuisloze vliegveldhond met haar kindjes mee naar huis genomen werd. Haar naam was meteen Dapper - al gauw afgekort tot Dap -, omdat ze zichzelf en haar viertal zonder hulp van mensen in leven had weten te houden. Ze kregen de beste verzorging. Toen de puppy's groot genoeg waren, werden er goede tehuizen gezocht en gevonden. Maar van moeder Dap wilde het gezin geen afstand doen. Ze waren allemaal dol op haar. Mooi was ze niet. Klein en lelijk, zwart met hier en daar een paar slordige witte vlekken, zo zag ze eruit. Daps kop met de spitse muizenbek leek te klein voor haar lijf toen ze door de goede voeding stevig en dik werd. Maar haar dankbaarheid, die ze elke dag opnieuw toonde, kwispelstaartend en met een poging tot een glimlach om haar muizenbek, deed de mensen haar lelijkheid vergeten.

Kleine Sjuuls dromen bleken het begin van Daps einde, want toen het gezin op een dag thuiskwam, ontdekten ze meteen dat hun dappere hond zich deze keer niet had kunnen verdedigen. Ze had het geprobeerd, want ook de aanvalsters hadden bij het gevecht wonden opgelopen.

Maar Dap lag bloedend en bewusteloos in haar hoek van de garage. Ze kwam niet meer bij kennis. O, het verdriet van kleine Sjuul, grote broer, grote Sjuul en mamma! Mamma schaamde zich niet voor haar tranen. Pappa draaide zich om en moest een paar keer zijn neus snuiten. Hij groef daarna een diep gat bij het hek, naast het parkeerterrein dat aan het erf grensde. Mamma bracht een laken waarin Dap gewikkeld werd. Toen legde pappa voorzichtig het stukgebeten lijfje in het graf.

Kleine Sjuul en grote broer plukten bloemen die ze Dap meegaven voordat pappa haar toedekte met een deken van aarde.

Die nacht heeft kleine Sjuul een droom waarbij hij geen angst voelt en niet hoeft te huilen. Hij krijgt een gevoel alsof iets of iemand hem wakker wil maken. Het volgende moment merkt hij dat hij voor het raam staat dat uitziet op het parkeerterrein naast het erf. Verbaasd ziet hij hoe het er steeds lichter wordt. Ook hoort hij een vreemd geluid dat van ver lijkt te komen. Het wordt sterker, het komt dichterbij. In films op de televisie heeft hij enkele malen ruimteschepen gezien die van andere planeten kwamen. Er stapten dan mannen met grote hoofden uit. Maar dat waren films geweest, door mensen bedacht en gemaakt. Wat kleine Sjuul nu ziet gebeuren is echt. Nog wel op het parkeerterrein naast zijn huis! Als het geluid het hoogtepunt heeft bereikt, ziet hij zomaar een ruimteschip landen. Er stappen geen mannen met grote hoofden uit, maar honden met grote koppen en rechtopstaande oren. Hij ziet een glimlach rond hun bekken waardoor ze er vriendelijk uitzien. Ze lopen op hun achterpoten. Enkele blijven achter bij het ruimteschip, de andere zweven over het hek, regelrecht naar de plaats waar Dap begraven is. Ze vormen een kring en een van de honden begint zomaar te praten. Tot kleine Sjuuls verbazing kan hij verstaan wat het dier zegt.

‘Kleine dappere vliegveldhond’, begint hij. Hij kijkt even in het rond en de andere honden knikken instemmend. Hij vervolgt: ‘Vrouwtje Dapper, meer bekend als Dap, het is tijd om wakker te worden en op te staan. Wat er met jou is gebeurd, is niet eerlijk. Dat had je niet verdiend. Je hebt goed voor je kinderen gezorgd. Je hebt vreugde gebracht bij de mensen van dit huis. Je was niemand tot last. Je hebt je dapper verdedigd tegen de laffe aanval van de bloeddorstige monsters. Het lijkt mis-schien alsof je de strijd verloren hebt, maar luister goed naar mij. Luister goed naar wat ik je ga zeggen, kleine dappere vliegveldhond: niets is minder waar, jij hebt helemaal niets verloren! Wij komen van een planeet waar honden zoals jij heengaan. De naam van onze planeet is Dagu Dyari en niemand zal jou daar ooit kwaad doen.

Wij zijn gekomen om je naar onze planeet te brengen. Voortaan hoor je bij ons. Word wakker, vrouwtje Dap.’

Kleine Sjuul ziet hoe de grote hond zijn voorpoten uitstrekt boven Daps graf. Zonder dat er ook maar een korreltje aarde bewogen heeft, zweeft Dap even later een eindje boven de grond. Voor zover kleine Sjuul kan zien is ze weer helemaal heel. Hij ziet geen wonden en geen bloed. Ook de andere ruimtehonden strekken hun voorpoten uit en met kleine Dap erboven zweven ze over de omheining naar het wachtende ruimteschip. Kleine Sjuul ziet Dap nog even omkijken naar het huis en het erf.

Er speelt nu een echte glimlach om de spitse muizenbek, haar staart kwispelt vrolijk.

Dan zweven alle honden met Dap in hun midden het ruimteschip binnen. Even later geeft het vreemde geluid aan dat ze op weg zijn naar de planeet Dagu Dyari. Het felle licht verdwijnt en het geluid wordt zwakker, steeds zwakker, tot het niet luider is dan het hinderlijke jie...jie...jie... van een bloeddorstige muskiet.

‘Jie...jie...jie...’, blijft het klinken, jengelend en zeurend. Kleine Sjuul wordt er wakker van. Hij staat niet meer voor het raam, maar ligt gewoon in zijn bed.

‘Jie...jie...jie...’ Kleine Sjuul maakt een tyuri en slaat wild om zich heen. Pets... bram... klets! Bij de laatste klap is de muskiet morsdood. Hij was zo zwaar van het bloed dat hij bijna niet meer vliegen kon. Na zich hier en daar gekrabd te hebben - de muskiet heeft hem flink te pakken gehad - slaapt kleine Sjuul weer in.

De volgende ochtend herinnert hij zich precies wat hij heeft gedroomd.

Hij vertelt het niet aan pappa en mamma en grote broer. Kleine Sjuul houdt het voor zichzelf dat hij heeft gezien hoe Dap, levend en wel, uit haar graf is opgestegen en met een ruimteschip naar Dagu Dyari vertrokken is. Ook dat zijn droom eindigde met de werkelijkheid van een bloeddorstige muskiet blijft zijn geheim.

De laatste herinnering aan de vliegveldhond van Zorg en Hoop is van hem alleen.

Pappa en mamma en grote broer zijn nog steeds verdrietig, maar kleine Sjuul hoeft die dag niet meer te huilen.

De rode ibis en de dolfijn[aant.]

Cobi Pengel, ***De grote en de kleine hengelaar***

Het eiland van Ranuya en Heliante bestaat, maar tegelijkertijd bestaat het niet. Het is er niet voor mensenogen, maar wel voor dieren die ziek of gewond zijn en hulp nodig hebben. Ranuya en Heliante spreken en verstaan de taal van alle dieren. De twee wonderlijke vrouwen zijn er altijd geweest en zullen er altijd zijn. Hun eiland ligt in het midden van een brede rivier in het binnenland. Ranuya en Heliante zijn lang en slank en hebben gitzwarte haren. Het zijn mooie vrouwen die op elkaar lijken als twee bloemen van dezelfde tak. Ze kleden zich in grote groene boombladeren en wonen in een hut, gevlochten van takken. Overdag vliegen er veel vogels en kleurige vlinders rond, 's nachts zijn er honderden vuurvliegen, zodat het nooit helemaal donker is op het eiland van Ranuya en Heliante. Rondom hun hut kweken de beide vrouwen geneeskrachtige kruiden die Ranuya gebruikt om de zieke of gewonde dieren te genezen. Er zijn er die op eigen kracht bij haar komen, er zijn er ook die door Heliante bij haar worden gebracht. Het genezen is Ranuya's werk. Heliante kan van gedaante veranderen. Dit heeft zij nodig om de dieren in nood die niet zelf naar het eiland kunnen komen, op te kunnen halen. Ze krijgt daarbij overdag hulp van de vogels en 's nachts van de vuurvliegen. De vogels van het eiland ontvangen de boodschappen van de vogels in het groengouden bos aan beide kanten van het eiland. Zodra het donker is, staan de vuurvliegen die op het eiland rondvliegen in verbinding met de vuurvliegen in het bos.

Een aap die een poot brak toen hij bij een stoeipartij uit een boom werd gegooid, een tijger met een wond, opgelopen tijdens een gevecht om een wijfje, pingo, herten en bofru met schotwonden van de geweren van jagers... Het zijn allemaal voorbeelden van dieren die met hulp van de vogels of de vuurvliegen door Heliante werden opgespoord en bij Ranuya gebracht voor behandeling en genezing.

Zodra Heliantes hulp buiten het eiland nodig is, neemt zij een andere gedaante aan. Is het een landdier of een vogel, dan groeien er snel grote, krachtige vleugels op haar rug zodat zij vliegend de rivier kan oversteken om het dier in nood op te halen. Is het een waterdier - een otter, een vis of een kaaiman - dan wordt Heliante een watervrouw. Ze laat een vissenstaart en vinnen groeien en op de plaats van haar oren krijgt ze kieuwen, zodat zij onder water ademen kan. Nog nooit is het voorgekomen dat een ziek of gewond dier niet geholpen kon worden door Ranuya en Heliante.

Op een avond vangen de vuurvliegen van het eiland flitsende boodschappen op van hun soortgenoten in het donkere bos. Het is deze keer een gewonde rode ibis die dringend hulp nodig heeft. Ze is ontkomen aan jagers die haar en andere rode ibissen bij de monding van de rivier uit de lucht probeerden te schieten. Een deel van de groep is door de jagers gedood en meegenomen, een deel is ongedeerd ontkomen. Robini, een sierlijke, bloedrode vrouwtjesibis is wel ontkomen, maar niet ongedeerd. Een van haar vleugels is beschadigd door een kogel. Zo goed en zo kwaad als het ging, zag ze kans naar het bos te vliegen, waar ze na zonsondergang aankwam. De vuurvliegen zagen haar en zonden meteen hun knipperlichtboodschappen naar de vuurvliegen op het eiland. Het duurde dan ook niet lang voor Heliante in haar vliegende gedaante op de juiste plaats aankwam om Robini op te halen.

De van nature zo sierlijke ibis zit als een zielig, doodsbang vogeltje ineengedoken tussen de bomen. Ze kan niet meer. Ze schrikt als ze de lichtende gestalte met de

grote vleugels naast zich ziet neerdalen. Heliante stelt de angstige vogel meteen gerust in haar eigen ibis-taal. ‘Wees maar niet bang, ik ben gekomen om je mee te nemen’, zegt ze troostend.

‘Bent u een engel? Ben ik dood?’ Robini kijkt vol ontzag naar Heliantes prachtige grote vleugels.

‘Nee, mooie ibis’, is het lachende antwoord, ‘je leeft en je zult nog lange tijd leven. Ik ben Heliante, de helpster van Ranuya die jouw vleugel zal genezen. Ik breng je meteen naar haar toe.’

‘Ik heet Robini’, kan de gewonde vogel nog net fluisteren.

Voorzichtig neemt Heliante Robini op haar rug en met krachtige slagen van haar vleugels vliegt ze naar het eiland waar Ranuya al wacht.

Deze gaat meteen aan het werk. De honderden vuurvliegen geven haar het licht dat ze nodig heeft. Haar handen alleen al verzachten de brandende pijn die Robini gevoeld heeft sinds het moment dat ze werd getroffen. Het kogeltje is gauw gevonden en verwijderd. Daarna bedekt Ranuya de wond met een mengsel van geneeskrachtige kruiden en wordt de vleugel verbonden met bladeren van speciaal voor dat doel gekweekte struiken. Aan het kruidenmengsel heeft Ranuya iets toegevoegd dat de bevende vogel rust geeft en laat slapen. Liefdevol wordt zij ten slotte in Ranuya's hut in een gevlochten mand gelegd waarin zij tot de volgende ochtend slapen zal. Ranuya en Heliante hebben hun werk weer gedaan.

De volgende ochtend, als de vuurvliegen slapen, zijn het de vogels die kwetterend een boodschap overbrengen. Heliante moet deze keer vlug haar vissengedaante aannemen want er is een waterdier in grote nood. Niet ver van het eiland hebben de bosvogels een gewonde dolfijn gezien. Hij is ver van huis, waarschijnlijk komt hij zelfs helemaal van de monding van de rivier. Net als Robini de rode ibis is ook hij door jagers geraakt. Hij heeft een schotwond in zijn flank. Hij heeft kunnen vluchten, maar is nu zo moe dat hij bijna niet meer zwemmen kan. Het bloed uit zijn wond trekt een roze spoor in het donkere rivierwater. Hij is op tijd in de buurt van Ranuya's eiland gekomen, meer drijvend dan zwemmend. De bosvogels hebben hem gezien en zijn toestand doorgegeven aan de vogels van het eiland. Het is een prachtige mannetjesdolfijn. Dolo is zijn naam.

Met forse slagen van haar vissenstaart is Heliante al gauw op de plaats die door de vogels is aangegeven. Ze ziet meteen dat ze niet veel later had moeten komen. Ook de dolfijn stelt ze gerust in zijn eigen taal, zoals ze dat bij Robini heeft gedaan. De vogels hebben haar al verteld dat hij Dolo heet.

‘Vanaf nu ben je veilig Dolo’, zegt ze, ‘ik draag je op mijn rug naar het eiland waar mijn zuster Ranuya al op je wacht om je te behandelen.’

Dolo is alleen nog maar in staat een kleine beweging te maken met een van zijn flippers, als antwoord dat hij alles goed vindt. Hij is uitgeput.

Heliante gaat onder Dolo zwemmen om hem te ondersteunen en brengt hem zo naar het eiland. Ranuya daalt af in het water om Dolo te kunnen onderzoeken en de kogel te verwijderen. Dolo glimlacht, beweegt zwak zijn flippers en voelt dat hij daarna gerust zijn ogen kan sluiten omdat hij veilig is. Net als Robini de nacht ervoor, ondergaat ook hij de warme handen van Ranuya als een heerlijke streling die de pijn onmiddellijk verlicht.

Voor Dolo heeft Ranuya een speciale zalf, gemaakt van geneeskrachtige kruiden, die blijft plakken op de wond. Hij moet immers aan de kant van het eiland in het water blijven liggen. Net als de rode ibis krijgt ook de dolfijn iets om rustig van te

worden en te slapen. Heliante blijft de wacht bij hem houden, terwijl Ranuya gaat kijken hoe Robini er na een nacht rust aan toe is. Die is al uit de mand geklommen en heeft

gegeten van de garnalen die Ranuya voor haar had klaargezet. Ze loopt rond in de hut en is in staat om Ranuya haar verhaal te doen.

‘Aan de monding van de rivier zijn wrede mannen die op ons jagen. De rode ibissen die ze doden, verkopen ze aan mensen die ons vlees eten. Zodra ik weer kan vliegen, wil ik gaan kijken hoeveel van ons er nog over zijn. We moeten ons dan verzamelen en een veiliger plek zoeken om te leven, verderop aan de kust in de mangrovebossen.’

‘Nog een paar dagen, mooie rode ibis’, zegt Ranuya, ‘dan zul je in staat zijn je plan uit te voeren. Er is zonet een dolfijn door Heliante hier gebracht, ook afkomstig van de monding en door jagers in zijn flank geschoten. Waarschijnlijk zijn het dezelfde jagers. Ook de dolfijnen zouden er goed aan doen een ander leefgebied te zoeken. Voor hen is de zee het veiligst. Misschien kunnen jullie samen teruggaan naar de monding.’

‘Zodra ik me beter voel, zal ik er met de dolfijn over praten’, zegt Robini.

Dan eet ze nog wat garnalen, klimt in de mand en even later slaapt ze weer.

Slaap maar, sierlijke Robini, slaap maar, de wereld is wreed en hard, maar hier ben je veilig, denkt Ranuya.

Ook Dolo rust uit. Zoals alle dolfijnen slaapt zijn ene helft, terwijl zijn andere helft wakker blijft om te kunnen ademen. Maar aan zijn ‘halfslaap’ heeft hij meer dan genoeg om te kunnen uitrusten van de emoties en de vermoeienissen die hij achter de rug heeft. Heliante heeft hem, voor hij in slaap viel, nog wat vissen gevoerd.

Na enkele dagen zijn Robini de rode ibis en Dolo de dolfijn helemaal beter. Ranuya en Heliante hebben hun werk goed gedaan. Het zijn dan ook twee dankbare dieren die samen de terugreis naar de monding van de rivier gaan maken. In de tijd dat ze samen op het eiland waren, hebben ze vriendschap gesloten. Dolo zwemt net onder het wateroppervlak. Als hij af en toe een vreugdesprong boven het water maakt, is zijn glimlach duidelijk te zien. Robini vliegt vlak boven hem. Zwemmend en vliegend gaan ze hun nieuwe leven tegemoet. Dolo zal de andere dolfijnen vertellen dat de riviermonding niet veilig voor hen is, dat ze naar zee moeten zwemmen en daar moeten blijven, ver weg van de mannen met de geweren. Hij voelt zich sterk genoeg om de leiding te nemen. Robini zal de overgebleven rode ibissen meenemen naar de mangrovebossen langs de kust, waar er geen jagers zijn.

Opeens vaart er een korjaal voorbij met mannen erin. Ranuya en Heliante, die de twee dieren staan na te kijken, schrikken even. Dan zien ze dat deze mannen geen geweren bij zich hebben, maar filmcamera's. Er wordt druk gefilmd om de beelden van de twee dieren vast te leggen. Er klinken verraste uitroepen.

‘Kijk daar, kijk daar!’

‘Zie je die dolfijn?’

‘Die is ver van huis!’

‘Hoe zou die hier terechtgekomen zijn?’

‘En dan die ene rode ibis vlak boven hem!’

‘Het lijkt wel alsof ze elkaar kennen!’

‘Dit is bijzonder!’

Dan gebeurt er iets: Heliante heeft zichzelf in haar vliegende gedaante veranderd en stijgt op van de oever. Met haar vleugels wijd uitgespreid vliegt ze een eindje mee boven Robini en Dolo. Voor de filmende mannen blijft ze onzichtbaar.

Ranuya staat op de oever. Ze glimlacht als ze ziet hoe de mannen genieten van de schoonheid van de twee vrolijke dieren. Ze is blij dat ze het tweetal dat zo ver van

huis was, heeft kunnen helpen. Heliante keert terug en gaat naast haar staan.

‘Goede reis Robini, goede reis Dolo’, roepen ze. In gedachten wensen ze Robini en Dolo en alle andere rode ibissen en dolfijnen een veilige toekomst.

De filmopnamen die de mannen in het binnenland maakten zijn zo bijzonder dat ze op de televisie worden vertoond. De verbazing van de filmers is nog groter dan die van de kijkers als ze boven de ibis en de dolfijn, als een beschermengel, een vrouw met lange, gitzwarte haren en witte, wijd uitgespreide vleugels zien vliegen.

Tips bij het lezen en voorlezen

Nawoord voor ouders en andere opvoeders:

Hoe kunnen kinderen ‘leesbeesten’ worden?

Op verschillende manieren kunnen kinderen kennismaken met een verhaal uit een boek. Iemand anders kan het voorlezen en als dat goed gedaan wordt en het kind luistert, dan neemt het stapje voor stapje bezit van het verhaal. Een kostbaar bezit! Als kinderen goed hebben leren lezen, weten wat ze lezen, niet alleen de woorden aaneenrijgen, maar begrijpen wat er staat, dan kunnen ze ook zelf verhalen lezen. ‘Met een boekje in een hoekje’. Daarmee kan niet vroeg genoeg begonnen worden. Voor beginnende lezers zijn er leuke, eenvoudige boekjes.

Van goede verhalen kun je genieten. Je leeft mee alsof je de gebeurtenissen zelf meemaakt. We proberen in dit ‘nawoord’ ouders, leerkrachten en andere opvoeders middelen aan te reiken zodat de jonge luisteraars en lezers het maximale kunnen halen uit ‘De grote en de kleine hengelaar’, de tweede verhalenbundel van Cobi Pengel.

Voorlezen

Kinderen vinden het heerlijk als pappa of mamma's avonds voor het slapen gaan voorleest. Als je met een mooi of spannend verhaal in je hoofd gaat slapen, zul je vast en zeker ook een mooie of leuke droom hebben. Ook het voorlezen door juf of meester in de klas, aan het eind van een lange schoolochtend, is een feest dat niet overgeslagen mag worden. Voorlezen schept een band en is een introductie op ‘zelf lezen’, maar het moet natuurlijk wel goed gebeuren. Dat wil zeggen: verstaanbaar, boeiend en vlot. Wie nog niet alle kneepjes van het voorlezen beheerst, doet er goed aan een nieuw verhaal thuis te oefenen.

Op welke punten moeten we dan letten?

- Alle woorden duidelijk uitspreken, zodat de kinderen alles kunnen verstaan, ook het laatste stukje van de zin.
- Niet in een dreun lezen, maar door het voorlezen de inhoud van de zinnen levend maken voor de luisteraars.
- Ook het volume afwisselen; luider of zachter lezen waar dat past bij de inhoud. Zorg er wel voor dat alles altijd verstaanbaar is.
- Hetzelfde geldt voor de snelheid. Niet te snel lezen en ook niet saai langzaam. Pas het tempo ook aan aan de inhoud.
- Op de juiste momenten korte leespauzes inlassen, zodat zowel kinderen als voorlezer even op adem kunnen komen.
- Met je stem de kleur, de spanning, de humor, de emoties in het verhaal tot leven laten komen. Nooit overdrijven, dan wordt het aanstellerig.

- Steeds oogcontact houden met de luisteraars. Voorlezer en luisteraar beleven samen immers het verhaal. Als dat goed gaat, zullen de kinderen reageren door te lachen, angstkreetjes te slaken, iets te roepen naar een verhaalfiguur, enzovoort.
- Rekening houden met het niveau van de taalbeheersing van de kinderen. Dat betekent niet de taal extra makkelijk maken, wel soms moeilijke woorden die niet uit het verhaal duidelijk worden, even vertalen.

Wat kunnen we nog meer doen met de verhalen?

Op scholen, in buurtcentra, kinderhuizen en andere plaatsen waar kinderen opgevangen worden, kunnen we met verhalen zoals in deze bundel ook werken aan andere doelstellingen dan door te luisteren of zelf te lezen het verhaal gaan begrijpen. We kunnen verhalen ook gebruiken voor creatieve, sociale of pedagogische doelstellingen. Bij het leren samenwerken en discussiëren kunnen verhalen uitstekende hulpmiddelen zijn.

Wat kunnen we doen met deze verhalen? Waarom? Hoe?

1. 'De grote en de kleine hengelaar.'

(Onderverdeeld in 'Op zoek naar Bradi Bigi Todo', 'Knorremienie heeft hulp nodig', 'Kef geeft een feest'). Dit zijn drie bij elkaar horende verhalen die gaan over Harold en zijn vader en hun dromen.

Wat?

Drie groepen vertellen de verhalen aan elkaar na ze te hebben gelezen. Een leerling van elke groep zegt kort wat hij of zij de kern van deze verhalen vindt.

Waarom?

We zien een lijn in deze drie verhalen: de relatie tussen Harold en zijn vader. Eerst beleeft Harold zijn dromen alleen; dan vertelt hij zijn droomavonturen aan zijn vader en tenslotte beleven ze samen een droom. Vriendschap is hier een belangrijk begrip.

Hoe?

De verhalen worden gekopieerd. Elk verhaal wordt door een derde van het aantal leerlingen gelezen. Daarna komen ze door vragen van de leerkracht aan de drie groepen op het thema van de drie verhalen: vriendschap. Kinderen die dat willen, vertellen over hun beste vriend of vriendin. Dat kan vader of moeder zijn, maar ook iemand anders. Kenmerken van vriendschap kunnen op het bord geschreven worden: samen dingen doen, elkaar vertrouwen, alles aan elkaar vertellen, elkaar beschermen.

2. 'Meneer Jonathan Vogelman'

Wat?

Een discussie over het houden van vogels in kooien.

Waarom?

Verschillende meningen, positieve en negatieve tot uitdrukking laten komen.

Hoe?

Juf leest het fragment over ‘zangvogels kopen en de kooien op een hoop gooien’ en het slot voor. Dan klassengesprek: Hoe gaat meneer Jonathan met zijn vogels om? Wat vinden we ervan? Voor-en tegenstanders van vogels in kooien. De leerkracht zorgt ervoor dat iedereen zijn mening geeft.

3. ‘De vliegers van Viola’

Wat?

Iedereen schrijft een ervaring op met een straf en geeft aan of die goed of akelig was.

Waarom?

Inzicht laten ontstaan over de noodzaak van goede straffen aan de hand van ervaringen.

Hoe?

Alle kinderen kennen het verhaal. Het is het makkelijkst als het voorgelezen is. Dan een kort klassengesprek over straffen: wat vinden ze van de straf die Dennis uit het verhaal krijgt? Nog enkele voorbeelden laten geven van slechte straffen (slaan, opsluiten) en goede (rustig nadenken over wat je gedaan hebt en opschrijven wat er fout aan is). Dan: eerst in kleine groepjes de ervaringen aan elkaar voorlezen, ieder groepje kiest er een die voor de hele groep voorgelezen wordt. Na voorlezing weer korte discussie over de kwaliteit van de straf.

4. ‘Het ronde huis van Uma Alontu’

Wat?

De hoofdpersoon Rosie krijgt troost van Uma Alontu. We bespreken het begrip ‘troost’.

Waarom?

Het meisje in het verhaal is verdrietig om haar zieke moeder en wordt getroost. Dit is een belangrijk begrip om diepgaand te begrijpen.

Hoe?

Een klassikaal gesprek. De leerkracht stelt vragen over het verhaal waarmee ze uitkomt bij het begrip ‘troost’. Het woord wordt in het woordenboek opgezocht. De betekenis uitgelegd met behulp van wat Uma Alontu doet. Via vragen en antwoorden.

Tot slot kunnen kinderen zelf voorbeelden bedenken van ‘troosten’. Eventueel kan de leerkracht ook naar het tegenovergestelde begrip vragen (beledigen).

5. ‘De vakantie van Bo’

Wat?

Groepswerk: verhaal dramatiseren.

Waarom?

Door een stuk fantasie uit te beelden inzicht krijgen in de wijze les: wees tevreden met waar je bent.

Hoe?

Het verhaal wordt eerst voorgelezen. Dan groepjes vormen, leder groepje krijgt een deel van het verhaal om uit te beelden. (materiaal: lappen, takken enzovoort) De leerlingen in ieder groepje spelen de boom met wie erbij horen, eerst op zijn plaats in het bos, dan onderweg naar de stad, vlakbij de stad (met de plassende

honden!) en tenslotte weer terug in het bos. Na afloop evaluatie: ‘wat leer je van de boom?’ Welke groep heeft dat het beste uitgebeeld en waarom?

6. ‘De vier Bofru’

Wat?

Het verhaal uitbeelden zonder praten, met bewegingen en geluiden.

Waarom?

Via dit fantasieverhaal proberen dicht bij het gebeuren in de lucht van wolken, noodweer en wind te komen. Je inleven dus.

Hoe?

Eerst wordt het verhaal voorgelezen. Dan drie groepen: de vredige wolken, het noodweer en de winden. Iedere groep beeldt met pantomime en natuurgeluiden zijn deel uit. (Materiaal: veel lappen).

7. ‘Dagu dyari’

Wat?

We nemen weer een begrip onder de loupe: jaloezie.

Waarom?

Jaloezie is een begrip dat helaas overal in de wereld een rol speelt, ook bij ons. Door dit verhaal kunnen de ernst van jaloezie en de gevolgen ervan tot de kinderen doordringen.

Hoe?

Zie de werkwijze bij verhaal 4: ‘Het ronde huis van Uma Alontu’.

8. ‘De rode ibis en de dolfijn’

Wat?

Een tekening maken van het beeld op tv van ibis en dolfijn met de vliegende vrouw erboven.

Waarom?

Door creatief bezig te zijn met de verhaalfiguren, de bedreigde dieren en de beschermvrouwen, zal er meer gevoel voor deze dieren ontstaan, waardoor de afschuw van het wrede jagen op ze zal toenemen, hopelijk.

Hoe?

Verhaal voorlezen. Samen met de klas erover praten. Vooral over de rol van de twee sprookjesachtige vrouwen. Maar die zijn fantasie. Hoe gaat het in de werkelijkheid? Wij maken een tekening van het slot van het verhaal: het tv-beeld, waardoor de hele samenleving ook de vliegende natuurbeschermengel ziet. We hangen onze tekeningen op als ze klaar zijn. Eventueel nog met een regel eronder, bijvoorbeeld: ‘Redt onze ibissen en dolfijnen!’

Els Moor

[Over de auteur]

Cobi Pengel werd geboren in Nederland, waar zij de eerste twintig jaar van haar leven doorbracht. De jaren daarna -en dat zijn er inmiddels ruim vijftig- zijn haar Surinaamse jaren. Zij behaalde op latere leeftijd in Suriname haar onderwijsbevoegdheid, studeerde Nederlands aan het I.O.L. en gaf een aantal jaren les aan het Albert Cameron Instituut.

Reeds in haar vroege jeugd ontdekte zij hoeveel plezier lezen kan schenken en haar liefde voor boeken heeft zij dan ook nooit meer losgelaten.

Het lezen leidde tenslotte tot het verlangen om zelf te gaan schrijven. Dit leverde opnieuw een ontdekking op, namelijk dat zelf schrijven even plezierig kan zijn als het lezen van wat anderen geschreven hebben. Wat aanvankelijk niet meer dan een hobby was, werd een serieuze en creatieve bezigheid. De resultaten hiervan zijn

‘De Gele Papegaai en...’ (2009) en
‘De grote en de kleine hengelaar’ (2010)